ЛЮТИЙ

1988

ISSN 0132-4462

№ 4

перець

Мал. В. ГЛИВЕНКА

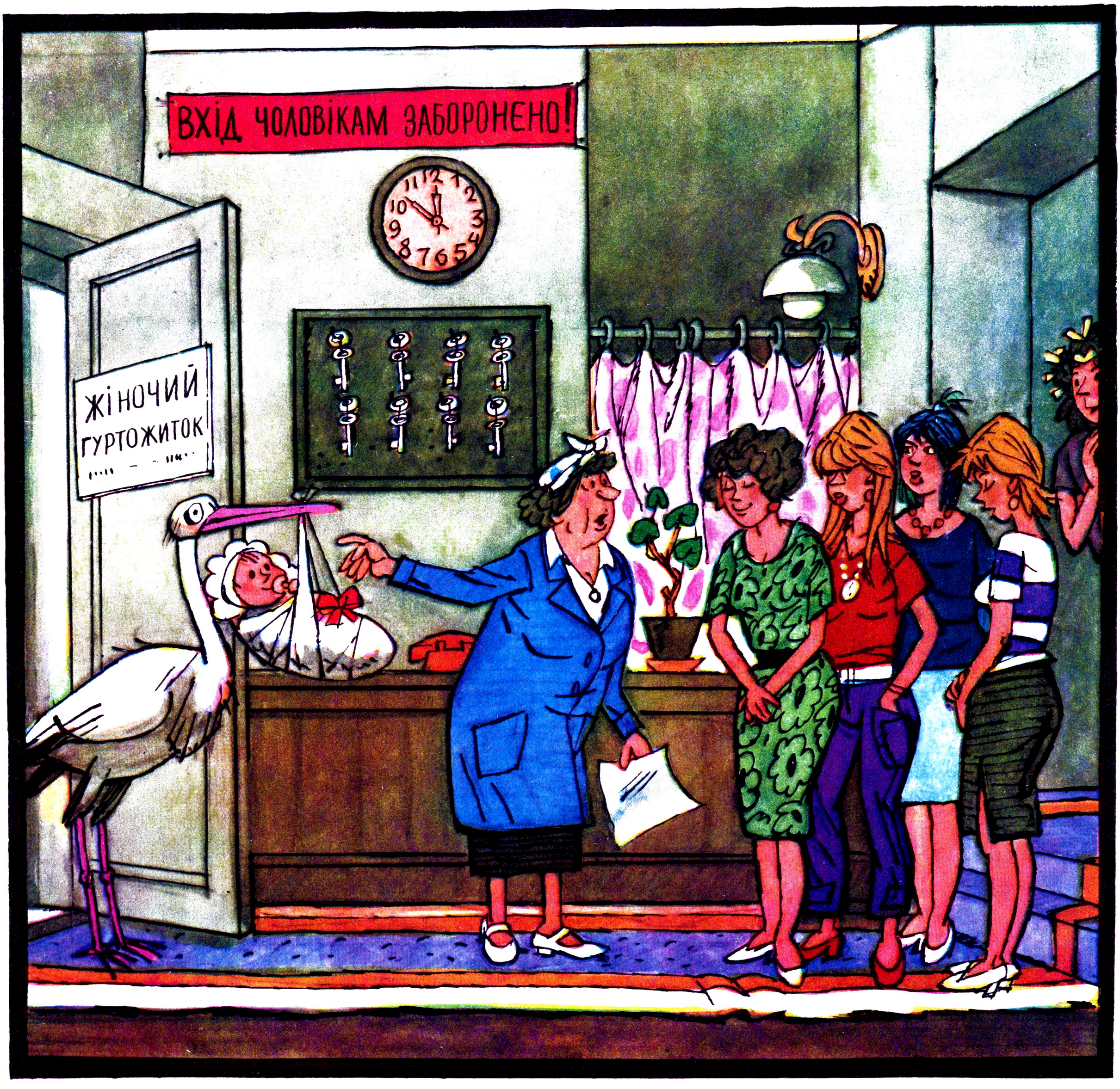

— Так хто з ваших чоловіків порушив заборону?!

Радянській Армії — 70!

Йшли на нас полки Антанти,
самураї й біляки,
інтервенти, окупанти,
заповзяті вояки.

Генерали, адмірали
мудрі голови ламали —
як загнати нас у кут,
влаштувати нам «капут».

Довелося генералам
власні шкури рятувать,
довелося адміралам
в морі крабів годувать.

Ну, а нам — у щасті жити!
Хай агресор пам'ята:
хто іде по наше жито,
той назад не поверта.

Ми — за мир. Та миру ворог
про воєнний мріє дим.
Через те тримати порох
нам доводиться сухим.

Тим-то — маєм і тримаєм,
про запас бережемо,
бо своїм радянським краєм
ми усі дорожимо.

Сяй же, зірко п'ятикутна —
миру й спокою оплот,
слався, Арміє могутня,
слався, наш могутній Флот!

ЮВІЛЕЙНИЙ ВЕРНІСАЖ

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

Портрет білого генерала.

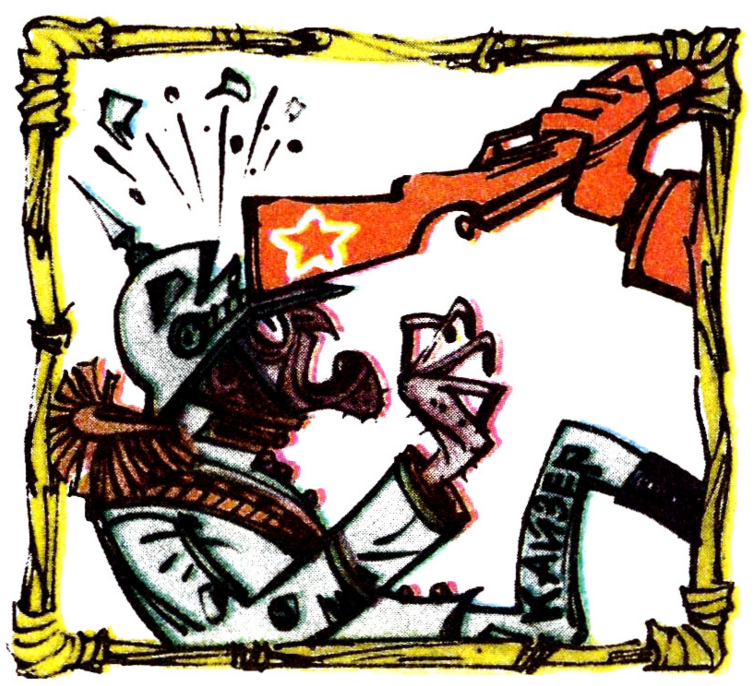

Чеканка по металу.

Кримський сюжет.

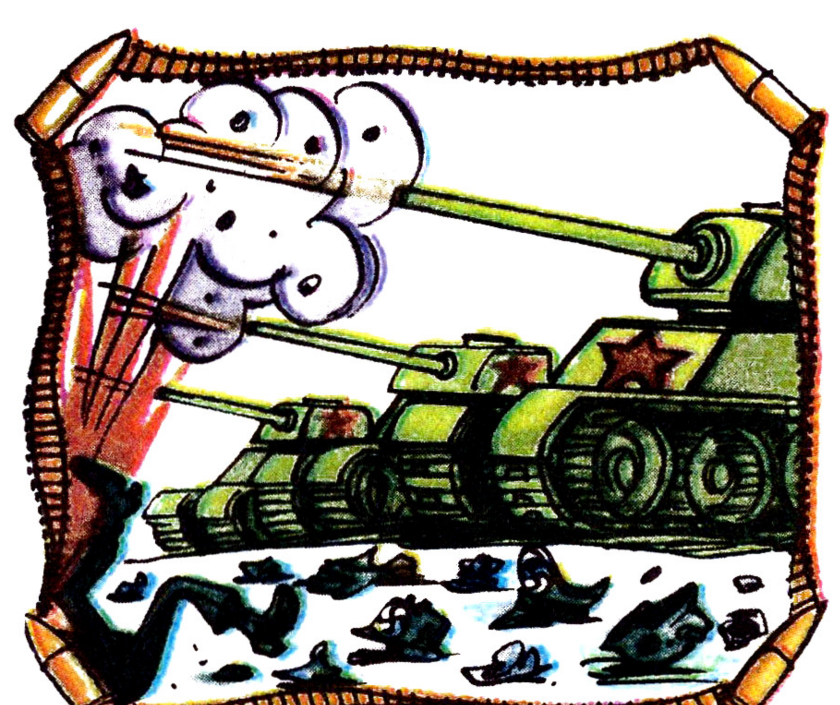

сТанковий живопис.

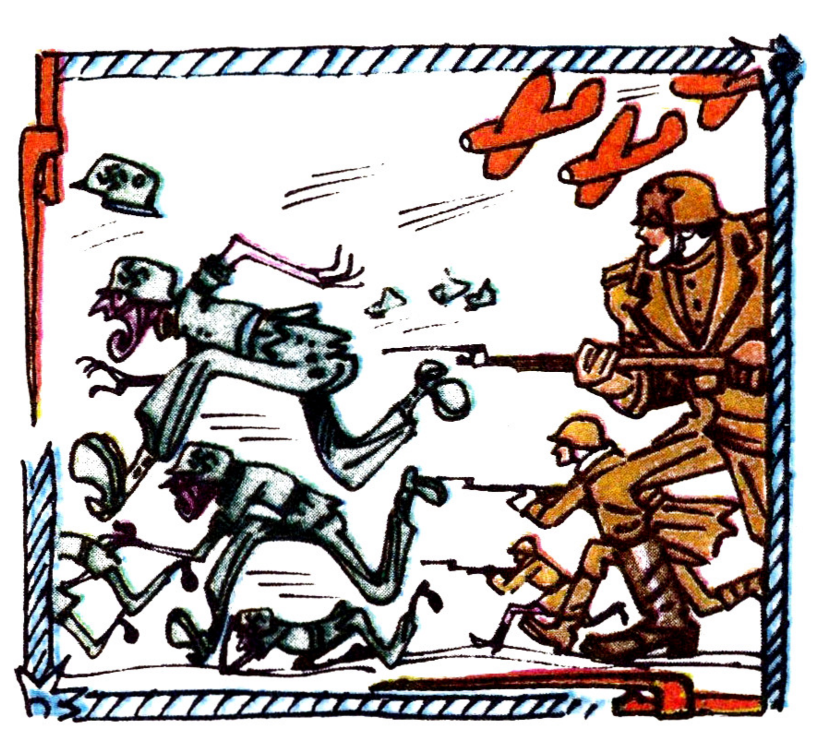

Замальовки на бігу.

Одностайність.

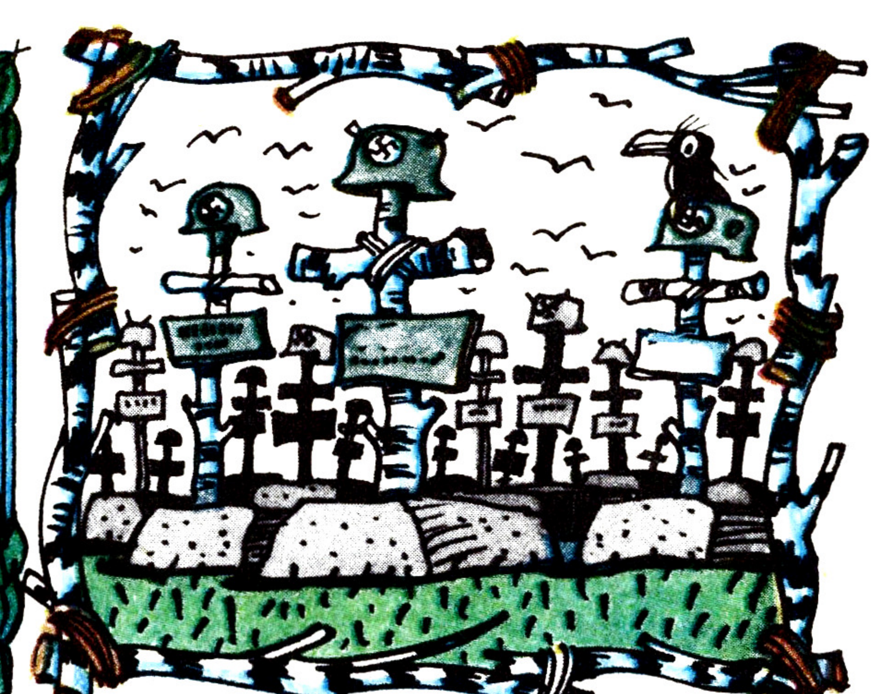

Березовий гай.

Пейзаж з голубом.

Пантофлі для хрестовики або Відрядження, під душем

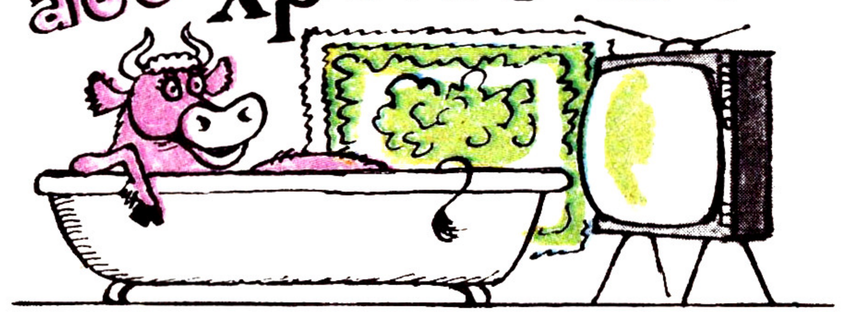

— А ви пантофлі з собою взяли? — здивував мене своїм запитанням секретар Житомирського обкому профспілки працівників агропрому Модест Іванович Хобот, коли я поцікавився побутовими умовами тваринників області. Помітивши мою розгубленість, він усміхнувся і продовжив: — Ми так піклуємося про доярок, телятниць, фуражирів, що на ферму хоч у кімнатних тапочках заходь. Аякже — гігієна! Минули ті часи, коли тваринники не знімали на роботі гумових чобіт ні взимку, ні влітку. Тепер там у них — і сауни, і оранжереї, і їдальні... — Модест Іванович із задоволенням загинав пальці спочатку на одній руці, потім на другій.

Після його вагомих аргументів хотілося дістати командировочне посвідчення і, пошматувавши його дрібно-дрібно, негайно повернутися до редакції, де стати перед ясні очі редколегії і розвести руками. Мовляв, фейлетону — не буде.

Але згадавши, що пантофлі я все-таки прихопив (аби після денної командировочної біганини перевзутися у готелі) і що треба бачити не тільки негативне, а й позитивне, вирішив пристати на пропозицію Модеста Івановича відвідати колгосп, де фейлетоніст, наче шпагу, переламає над головою авторучку.

— Оце наш профілакторій для тваринників,— незабаром показувала нам завідуюча фермою колгоспу «Зоря» Житомирського району Галина Василівна Добролежа,— ось комплексний приймальний пункт райпобуткомбінату, а отам — їдальня, кабінети гігієни жінки, стоматологічний, фізіотерапевтичний, магазин, перукарня, навчальний клас цивільної оборони, кімната психологічного розвантаження.

Я ходив (звичайно ж, у пантофлях!) кабінетами, встеленими килимами, а Модест Іванович тільки повторював:

— А я вам що казав!

— До нас навіть зарубіжні гості приїздять, аби переконатися — як добре організовано побут тваринників,— гордо мовила на закінчення Галина Василівна. — Тільки учора була делегація з Африки...

Оскільки я був не звідтіля, у мене, знаєте, закрався сумнів, що нашим гостям показували господарство, яке вважається... Ну, бодай, «середнячком».

Сумніви мої розвіялися, коли глянув на районне зведення по надоях молока. «Зоря» зоріла серед передовиків.

Але, якщо вірити М. І. Хоботу, так дбають про всіх тваринників області. Тому дуже невдячними на фоні зорян виглядали доярки з колгоспу імені О. Пархоменка, які надоювали від кожної корови удвічі менше. У добрих господарів кози більше дають. Їм, значить,— профілакторії, кабінети, магазини, комплексні приймальні пункти, а вони...

Та коли ми приїхали в колгосп імені О. Пархоменка, то стало ясно, що делегацій з дружніх країн тут ще не було і, мабуть, не скоро й будуть. Воно й недивно. Бо рідко буває тут сам голова колгоспу Цезар Станіславович Новицький. Керівництво тваринництвом він здійснює, здебільшого, з персональної автомашини. Бо якби він пройшовся фермами, то побачив би, що в облуплених душових розкошують тільки павуки-хрестовики, кухня — на замку, про якісь кабінети, психологічне розвантаження, перукарні — годі й говорити. Стеля у відгодівельному пункті дірява. І якщо з неї не капотить, то бички вночі через діромахи можуть милуватися сузір'ям Тельця. Кілька місяців у колгоспі немає зоотехніка, завфермою розраховується, голова у відпустці. Тому й зрозуміло — чому корови тут дояться, як кози. Добре, що взагалі дояться. Одне слово, виходило, як у тому прислів'ї,— як дбаєш, так і маєш.

Не довелося мені одягати пантофлі і на фермах другого відділку радгоспу «Дзержинський» Дзержинського району. Мільйони нещодавно вгепав радгосп у тваринницький комплекс, який вже сьогодні треба негайно реконструювати, бо експлуатувати його не можна. Одне із старих приміщень ферми в аварійному стані. Та найдивніше, що у новому, такому дорогому, тваринницькому комплексі зовсім не передбачено побутових приміщень для тваринників. І турбота про них зводиться до цвяха у стіні, на який можна повісити халат (зовсім не білий, як на знімках наших фотокореспондентів).

«Працюй так, щоб діти твої гордилися тобою й наслідували тебе у житті!» — такий плакат висить у комірчині, де притулився столик бригадира ферми М. М. Борзняка.

— Тільки сумніваюся, що діти наслідуватимуть батьків,— говорить сам Микола Миколайович. — Сьогодні потрібні не гасла, а конкретна турбота. А її наші тваринники не відчувають. Подивляться по телевізору: десь там корова, якщо захоче подоїтися, то сама може кнопку натиснути. А у нас головна механізація — вила. Скільки я, наприклад, просив директора радгоспу хоч одного тракторця для ферми... Бо ж навіть косити на корми доводиться вручну.

У колгоспі «Жовтень» Чуднівського району є Будинок тваринника. Очевидно, голова колгоспу П. Г. Волинець вважає: якщо у тваринників є кімната з кількома рядами стільців і столами, на яких лежать брошури про ящур, то вони повинні бути щасливими.

— Був у нас іще телевізор, але не знаю, куди подівся,— чухав потилицю завфермою В. П. Фіщук.

— Може, в ремонт здали? Правда ж — здали? — підказував йому М. І. Хобот, який тепер говорив, що в кожному районі можна, звичайно, знайти одне-два господарства, де побутове обслуговування не на рівні. Одне-два, але не більше...

Заступник голови Житомирського облагропрому з тваринництва Віктор Олексійович Гуменюк був значно відвертішим:

— Десь процентів двадцять наших ферм з побутовими умовами, як той казав, не дуже. Хоча є й такі, куди приїздять зарубіжні делегації...

Коли я погортав свій записничок, то, на жаль, і тут в нас у процентному відношенні не все співпадало з Віктором Олексійовичем.

А ще мені подумалося: добре, що на Житомирщині є ферми з саунами, оранжереями, профілакторіями і т. д... Бо, врешті, на роботі тваринники проводять значну частину життя. Одним клубом чи Будинком культури, як дехто вважає, сьогодні не закріпиш кадри на селі. І дуже хотілось би, щоб для делегацій з близьких та екваторіальних країн не вибирали тільки ферми з саунами. Краще було б, якби їх можна було везти на будь-яку ферму. Бо ж якщо розібратися, то не для делегацій ті сауни споруджуються.

М. ПРУДНИК.

Житомирська область.

ТЕЛЕГРАФНЕ АГЕНТСТВО ПЕРЦЯ — ТАП

КАПІТАЛЬНИЙ... МАРАФЕТ

ЧЕРНІВЕЦЬКА область. (Кор. ТАП). Готуючись до переходу на повний госпрозрахунок і самоокупність, керівники Мамализького ремонтно-транспортного підприємства Новоселицького району запровадили швидкісний ремонт сільгосптехніки. Трактори хутенько розбирають, сяк-так складають, зате дуже гарненько фарбують. А беруть за всю цю работу, як за капітальний ремонт,— понад три тисячі карбованців.

За цим методом, зокрема, полагоджено Т-150 Заставнівської райсільгоспхімії.

ХОЧ ЗАРАЗ У ПУСТЕЛЮ!

ТЕРНОПІЛЬСЬКА область. Готові хоч зараз вирушити в експедицію до будь-якої пустелі земної кулі мешканці будинку № 56 по вулиці Васильєва у районному центрі Бучачі. Живучи у своїх квартирах без води протягом п'яти років, вони так загартували себе, що тепер їх не злякають найекстремальніші пустельні умови.

ВІРНІСТЬ ТРАДИЦІЇ

м. СТРИЙ Львівської області. (Кор. ТАП). У дусі давніх місцевих традицій освоюють свої помешкання новоселі дев'ятиповерхового кооперативного будинку № 15 по вулиці Тельмана. Щоправда, будинок прийнятий державною комісією з позитивною оцінкою ще у вересні 1986 року. Однак Стрийське будівельне управління № 42, яке його споруджувало, традиційно залишило будинок без води і газу, зате з багатьма недоробками.

Зберігають вірність традиції і в міськраді: на всі запитання позаторішніх новоселів «Коли?..» (далі йде довгий перелік конкретних претензій), з міськрадівських кабінетів лунає дружне «Найближчим часом!»

ДОВІДКОВЕ БЮРО Перця

ВИ — НАМ, МИ — ВАМ

У дев'ятнадцятому номері «Перця» за 1987 рік було надруковано лист журналістів деражнянської районної газети «Прапор ленінізму», які написали про те, що Вовковинецька експериментальна фабрика нестандартних меблів халтурно виготовила для редакції шафи та ще й, до того ж, злупила з неї зайві гроші.

Заступник голови Хмельницького обласного комітету народного контролю В. І. Поліщук повідомив, що наказом по фабриці працівники виробничого відділу та служби технічного контролю В. В. Галузинський, О. Д. Кардаш, Б. М. Єременко і А. А. Сенів, з вини яких сталося порушення при виготовленні замовлення, притягнуті до дисциплінарної відповідальності. Редакції повернуто 265 карбованців.

* * *

Жителі села Купеч Коростенського району Житомирської області писали про те, що в квітні минулого року у місцевому водосховищі загинуло багато риби, однак районна прокуратура винних серед працівників відділення дослідного господарства, яке порядкує на водосховищі, чомусь не виявила. Їх лист було опубліковано в двадцятому номері «Перця» за 1987 рік.

Виконуючий обов'язки начальника відділу загального нагляду обласної прокуратури М. Г. Притуленко повідомив, що постанову про відмову у порушенні кримінальної справи відмінено, матеріали повернуто прокурору Коростенського району для додаткової перевірки.

●

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО:

на замітку, опубліковану в № 22 «Перця» за 1987 рік, у якій ішлося про горе-рукавиці, котрі шили у підсобному цеху колгоспу імені Івана Франка, редакція одержала відповідь з Тлумацького районного агропромислового об'єднання (Івано-Франківщина). Голова РАПО М. Абрам'як повідомив, що за допущені порушення технології і реалізацію неякісної продукції голову правління колгоспу І. М. Бойчука звільнено з роботи, а завідуючого допоміжними підсобними промислами господарства Т. Й. Росаля притягнуто до кримінальної відповідальності.

Мал. О. КОХАНА

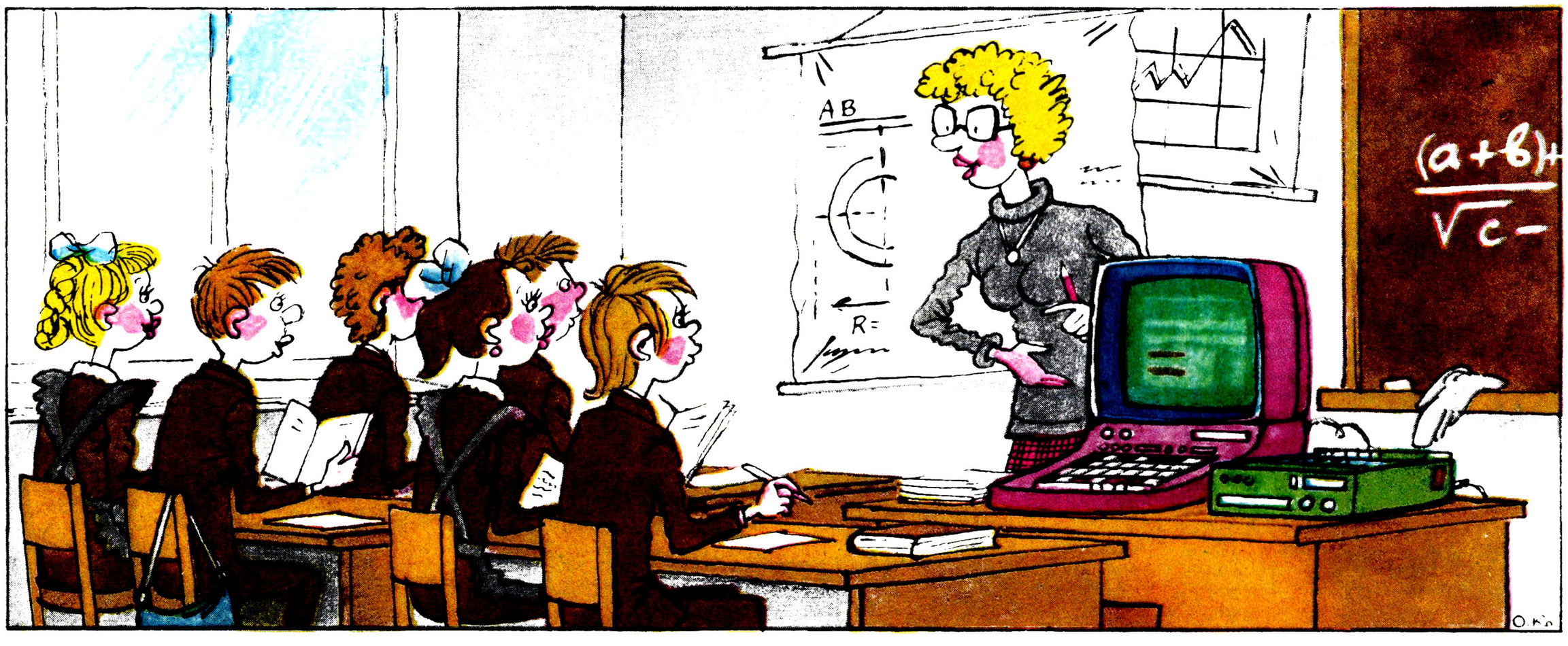

— Руками, діти, не чіпайте! Цей комп'ютер — один на всі школи міста...

ЗЛІЗАЙТЕ — ПРИЇХАЛИ!

Бувалий сумський автоінспектор екзаменував молодшого колегу.

— Чим пахне спроба проскочити перед твоїм носом на червоне світло?

— Діркою в талоні! — без роздумів смалонув хвацький сержант.

— А якщо він до того ж газуватиме з недозволеною швидкістю?

— Негайно заберу права,— уявивши такого нахабу, суворо насупив брови екзаменований.

— Та-ак,— по обвітреному обличчю капітана ДАІ ковзнула посмішка. — Тоді запитання «на засипку»: а раптом порушник, попри всі твої грізні сигнали, мине тебе, мов порожнє місце?

Від обурення сержанту ледве не одібрало мову:

— Та я... його... і під землею... по номе... — і раптом, щось згадавши, затулив долонею рот.

— Здається, ти хотів щось сказати про номерний знак? — підморгнув екзаменатор.

— Знову забув,— похнюпився колега. — Треба ж було відразу уточнити у вас, чия машина...

Шоферську еліту, що обслуговує керівників більш-менш високого для області рангу, кожен серйозний автоінспектор розпізнає безпомилково. З першого погляду на номер і серію машини. А глянувши, визнає за краще не зв'язуватися. Як правило. Хоча бувають і винятки. Які, за розумною приказкою, лише підтверджують правило.

Вулицею Горького мчала новенька «Волга» за номером 07—10 СУА. Летіла, що називається, напролом. На червоне світло. На школярів, що переходили дорогу і відскочили буквально з-під коліс. Обурений явною дискредитацією місячника «Увага, діти!», інспектор ДАІ підняв жезл і гукнув у мегафон. Але машини й слід прохолов. Разом з водієм, прізвище якого для автоінспекції залишилося невідомим.

Зате відомо, що ця службова «Волга» закріплена за такою авторитетною у всесоюзному масштабі фірмою, як машинобудівне науково-виробниче об'єднання імені Фрунзе. І возить не когось там, а заступника генерального директора об'єднання. У котрого, звісне діло, час — на вагу золота. Переважити яке, на думку фрунзенців, може хіба що час самого генерального директора, чий персональний водій, між іншим, не менш відверто чхає на правила руху та представників ДАІ.

До речі, останнього якось ризикнули викликати на автоінспекторський килим. Мовляв, чоловіче добрий, ти хоч і близький до високого начальства, та совість мати треба. Але цей слушний закид так і залишився в уяві його авторів. Бо офіційна депеша з автоінспекції без сліду й наслідків потонула у бюрократичних надрах науково-виробничого об'єднання.

Марними виявилися і надії працівників ДАІ поговорити на ту ж делікатну тему з водієм генерального директора другого «кита» сумської індустрії — об'єднання «Хімпром».

Втім, дехто з вищезгаданої еліти зволить перекинутися з причепою-автоінспектором однією-двома фразами. Щоб нагадати, хто є хто. Як, скажімо, водій «Волги» за номером 25—66 СУА, котрого зупинили на вулиці Харківській.

— Ви проїхали на червоне світло,— козирнув інспектор.

— Я вожу другого секретаря Зарічного райкому партії,— не без гумору відповів порушник, хряснув дверцятами і дав повний газ.

Дотепником виявився і водій «Москвича» з номерним знаком 02—48 СУА, що обслуговує прокуратуру Ковпаківського району.

— З усіма питаннями звертайтеся до прокурора,— відрубав він на вимогу пред'явити документи і пояснити, чому машина виходить на лінію несправною...

Як бачите, жоден з наших героїв автоінспекції не відрекомендувався. Але чи настільки важливі для нас із вами, читачу, конкретні прізвища? По-перше, таких прикладів — хоч греблю гати. І, зрештою, кожен водій веде себе так, як дозволяє його керівний пасажир. А часом — і беручи з нього приклад. До чого це може призвести, свідчить зовсім не весела історія, що й досі баламутить уми і язики сумчан. І, розповідаючи про неї, ми вже ніяк не обійдемося без прізвищ.

Літнього вечора першому секретареві Зарічного райкому партії Є. В. Лапіну заманулося з'їздити до приміського села Стецьківки. У суто особистій справі. Але — службовою машиною. Особистий же інтерес його водія С. Г. Чабанного полягав лише в тому, щоб якнайшвидше дістатися додому. Тому, коли майже опівночі повертались назад, і гнав зі швидкістю, що ні в які правила не лізе.

Прогулянка з вітерцем обійшлася дорогою ціною: на повному ходу «Волга» врізалася в групу молоді. Загинула дівчина, четверо хлопців одержали серйозні травми. Двоє дітей Чабанного надовго позбавлені можливості бачити засудженого батька. Ось така сумна арифметика.

Так що, мабуть, не варто ховатися за номерним щитом. Краще завжди пам'ятати, що закон — не дишло. В тому числі й той, що стосується дотримання правил дорожнього руху.

Г. ЄЛИШЕВИЧ.

м. Суми.

...цікаву загадку загадав працівникам телефонної мережі міста Дніпропетровська його житель Ф. І. Кезик. Він передзвонив їм зі своєї квартири, що по вулиці Березинська, 18, і подякував за встановлення телефону. Це, звичайно, дуже здивувало зв'язківців, адже, наскільки їм відомо, на квартирі згаданого абонента замість телефону уже рік тільки й того, що підведено «кінці» до нього. Отже, напрошується запитання: чи зі своєї квартири дзвонив ветеран війни та праці Ф. І. Кезик?

Зміїна отрута

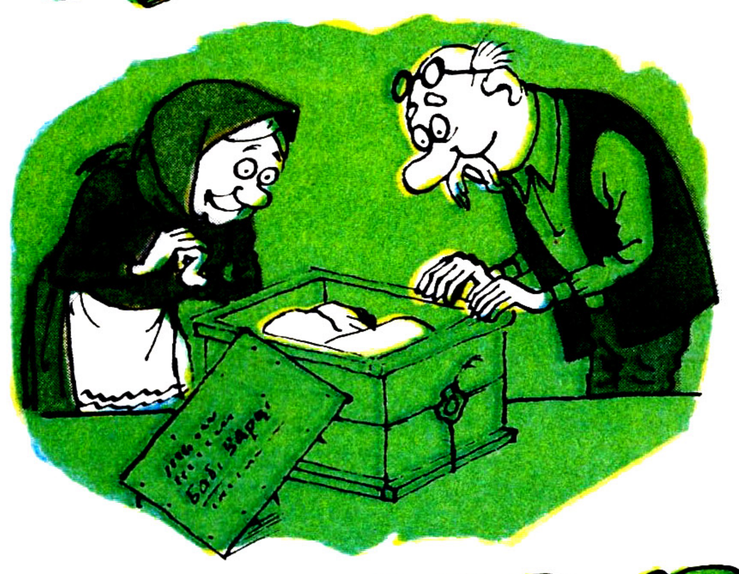

ГУМОРЕСКА

В історії, яку я збираюсь розповісти, немає жодного слова вигадки. Моя знайома, від якої я почув її вперше, запевняє і клянеться здоров'ям, що все це — чистісінька правда. Я не тільки не сумніваюсь, що розповідь зацікавить читача, але й потай надіюсь, що вона зробить деякий внесок у нашу медицину.

Сталася ця дивовижна історія — а вона таки дивовижна — може, рік, може, два тому в одному з поліських сіл. Назву села я залишу в таємниці — для того, щоб позбавити бабу Варку, головну героїню нашого невигаданого оповідання, клопоту відповідати на листи читачів, які неодмінно захочуть дізнатися про все це докладніше від неї самої.

Якось на початку зими баба Варка, яка почувала себе до цього часу досить-таки непогано, відчула, що їй нездоровиться. У спину ніби цвяшків набили, під ребра штрикає, у боці коле, у шиї ниє, ноги крутить... Одним словом, біда, хоч помирай.

Дістала баба Варка зі скрині чорний костюм, нову білизну, хустку з червоними квітами на чорному тлі та деякі інші речі, котрі, як вона вважала, можуть знадобитися у потойбічній мандрівці. Вже років десять ці речі лежать у скрині. Час від часу баба Варка діставала їх, виносила надвір, провітрювала, а тоді, дбайливо згорнувши, ховала знов у скриню. А цього разу баба ніби приміряла їх перед тим, як одягти назавжди. Поплакала вона, поплакала, витерла сльози кінцем хустки, заховала речі на саме дно скрині, і на душі стало легше, а щоб позбавити від мук ще й своє тіло, одягла баба кожух і заспішила в медпункт до фельдшера.

Фельдшер уважно вислухав бабині Варчині скарги і взявся її оглядати. Обстукував її, обмацував, обслуховував, а під кінець всунув бабі під пахву термометр, вдумливо почухав себе за вухом і взявся писати якийсь папірець.

Серце в баби Варки то завмирало, то билося так шалено, що, здавалось, ребра не витримають, і воно вирветься з грудей. Було б негуманно радити читачеві, щоб він уявив себе на місці баби Варки. У такій крайності немає ніякої необхідності, я впевнений, що читач і без цього зрозуміє, в якому стані перебувала баба Варка і що вона почувала. Адже питання стояло так: або життя, або смерть. І тверда рука фельдшера, виводячи закарлючки, виносила або вирок, або помилування.

Закінчивши писати, фельдшер дістав печатку і, старанно похукавши на неї, приклав до паперу. За тим, полегшено зітхнувши, витер втомленою рукою спітніле чоло, з хвилину помилувався своєю роботою, тримаючи папір перед собою у витягнутій руці, а тоді подав його бабі Варці. Баба Варка взяла папір і піднесла до очей, намагаючись прочитати, що там написано. Але хоча й була грамотною, жодної знайомої букви не знайшла.

«Вчений! — з повагою подумала баба Варка. — Не по-нашому, видно, написано».

— Це вам, бабо, направлення в районну поліклініку. Там вас вилікують,— сказав фельдшер і, зустрівши тривожний бабин погляд, додав: — Нічого страшного... — тут фельдшер вимовив кілька незрозумілих для баби Варки (та й не тільки для неї, для нас, мабуть, теж) слів, які вкінець підірвали її здоров'я. Що то були за слова, мені невідомо, але з впевненістю можна сказати, що саме вони відібрали у баби Варки останню надію. Важко собі навіть уявити, що якийсь там медичний термін чи латинь, які з легкістю злітають з уст медика, іноді діють сильніше за будь-яке лікування. Усі ці незрозумілі слова роблять в одну мить те, чого не в змозі зробити навіть тривале лікування. Вони вбивають людину якщо не фізично, то морально.

Ледве дісталася баба Варка додому і одразу ж злягла. Їхати в район відмовилася навідріз. Стала смерті чекати. Чекала, чекала — а її нема. Смерті нема і здоров'я нема. Чекання, як відомо, справа нудна, особливо коли воно довге. Але баба Варка була на диво терпляча. Так що, врешті-решт, мабуть, таки дочекалася б, але спасибі людям — не дали. Боролися за життя баби Варки, як за своє власне. А одна добра душа порадила дідові Семенові (чоловікові баби Варки) розтирати її зміїною отрутою.

— Тільки зміїна отрута і може врятувати твою бабу,— авторитетно заявила добра душа.

Перед дідом постала проблема — де дістати зміїну отруту. Хоча це і не пташине молоко, та все ж дід Семен розгубився. Подумавши, він нічого кращого не придумав, як написати листа дочці, яка вже кілька років як вийшла заміж і жила з чоловіком у Казахстані. Чого не зробить дочка ради порятунку рідної матері!

Не стану описувати, як і де дістала дочка зміїну отруту. Головне, що вона таки дістала ту мазь. Та сталося непередбачене: пакуючи посилку, дочка вирішила покласти до неї батькам сяких-таких гостинців. А за всіма тими гостинцями забула вкласти зміїну отруту. Побігла на пошту відправляти посилку, а чоловік тим часом прийшов з роботи і взявся прибирати кімнату. Покрутив у руках ту баночку з невідомою маззю, понюхав та й закинув кудись на поличку, де стояли усякі жінчині пудри, креми й лосьйони. Так про ті ліки усі надовго й забули.

А баба з дідом одержали своє спасіння — посилку, відкрили і стали тої отрути шукати. Зі всього, що знаходилось у посилці, їхню увагу привернула сушена диня. Хоча дід із бабою і прожили все своє життя в рідному селі (на Поліссі, як відомо, дині не родять), але, що являє собою диня, знали,— такий собі невеличкий гарбуз. Зі зміїною отрутою справи були значно складніші. Тут вони губились у здогадках: рідка вона чи густа, м'яка а чи ще там яка... Невідомо. Підвело їх, а правильніше було б сказати, врятувало, те, що диню в сушеному вигляді вони зустріли вперше і про те, що це диня, не здогадались. А оскільки в листі, який знайшли у посилці, було сказано, що отрута знаходиться серед гостинців, то залишилось тільки визначити, де саме вона. Зі всього, що прислала дочка, дід із бабою вибрали сушену диню, оскільки все інше їм було знайоме.

Став дід розтирати так званою «зміїною отрутою» бабину спину. Спочатку баба кричала, просила діда, молила, щоб він змилувався над нею, говорила, що краще вмре, ніж такі муки терпіти. Але дід Семен був незворушний, мов скеля, він твердо вирішив вилікувати стару. Під кінець процедури бідолашна вибивалася з сил і вже не кричала, а ледь чутно стогнала. Та, незважаючи на всі ті муки, які довелося витерпіти бабі Варці, через місяць вона вже почувала себе цілком здоровою.

Дід Семен дуже економно витрачав «зміїну отруту», і її вистачило аж до самого літа. Баба Варка до цієї пори вже почувала себе так, ніби знов стала дівкою. Кожна клітина її тіла, здавалось, випромінювала здоров'я і молодість...

Лише зовсім недавно баба Варка і дід Семен дізналися, що зміїна отрута — зовсім не отрута і зовсім не зміїна. Але, скажу по правді, їх це зовсім не засмутило.

Знайшлися скептики, які вважають, що для того, щоб вилікувати бабу Варку, досить було робити їй масаж. Але я думаю, що це не так. Хоча з упевненістю цього заявити не можу, бо ще й досі можливості сушеної дині, коли її розтирати по спині, не вивчені. Так що слово — за спеціалістами.

Василь СЛАПЧУК.

м. Луцьк.

Мал. А. БОРДУНІСА

— Скальпель... затискач... п'ятдесят карбованців!

Друже Перче!

Ти, мабуть, любиш отримувати святкові телеграми на гарних художніх бланках. От і я вирішив послати таке вітання родичці у смт Бучу Київської області (№ 48/6401 від 24 жовтня 1987 р.). Вибрав найкрасивішу листівку, заплатив скільки треба. А згодом виявилося, що поздоровлення з днем народження адресатові вручили на сіренькому клаптику паперу. Правда, вдрукували у нього серію Є-52 тієї листівки, що я вибрав.

Очевидно, на думку телеграфістів, той, хто отримає таку телеграму, може особисто прибути до відділення зв'язку і за номером серії побачити, яким мало бути надіслане поздоровлення.

А. ЖУРАВЛЬОВ.

м. Одеса.

●

Бачили ми по телевізору передачу про Китай. Вразила і зацікавила нас диво-стіна, яка має унікальний акустичний ефект: станеш біля її початку, пошепки щось скажеш, а тебе на протилежному кінці стіни чудово чують. От би і нам таку! Від села — до райцентру. Замість телефонів. Тоді б ми стали біля тієї стіни й розповіли начальнику райвузла зв'язку О. І. Задорнію, чого варта робота його підлеглих, які за п'ять місяців не спромоглися відремонтувати телефонну лінію у нашому селі.

І. ЄРМАКОВ.

с. Новостародуб
Петрівського району
Кіровоградської області.

●

Перевір, будь ласка, таку чутку. Кажуть, ніби керівники Корюківського та Семенівського районів у цьому році збираються придбати потужні морозильні установки. І знаєш, для чого? Щоб остаточно заморозити, як мине зима, біля селища Білошицька Слобода річку Слоть, яка розділяє два райони.

Правда, раніше у цьому місці був місток. Та згодом він розвалився. От тільки не знаємо: навіщо закуповувати за скажені гроші ті морозильні установки, коли, здається, легше побудувати новий міст? А ти як вважаєш, Перче?

О. СУНЬКО,
завідуючий відділом Корюківської райгазети «Маяк».

Чернігівська область.

●

Уяви собі, що якась інтуристка-гречанка спокусилася на сандалі Запорізького виробничого взуттєвого об'єднання і стала у них танцювати знаменитий танок сиртакі (а гречанки, кажуть, цей танець полюбляють виконувати саме у сандалях).

Тобі з трудом віриться у подібну спокусу? Нізащо у це не повірить і громадянка Розсоха з села Нижнього Бистрого Хустського району Закарпатської області, яка придбала такі сандалі. Розлізлися вони моментально. Причому — навіть без танцю. Ми із свого магазину надіслали ті сандалі запорізьким взуттєвикам. А вони — нічичирк. Ми їм — нагадування. Знову мовчок. Одностороннє листування з керівниками об'єднання триває вже рік. Видно, вони давно звикли не реагувати на претензії покупців.

Перче, якщо тобі поталанить своїм телеграфом зв'язатися із запорізькими бракоробами, передай, будь ласка, їм наш привіт і побажання носити усе життя сандалі тільки власного виробництва.

П. КОНАР,
завідуюча магазином № 2 села Нижнього Бистрого.

Закарпатська область.

...головний агроном колгоспу імені Леніна Радехівського району Львівської області В. І. Рудик вирішив придбати за власні кошти автомобіль УАЗ-469Б і подарувати його рідному господарству. Свій патріотичний вчинок Володимир Іванович пояснює тим, що протягом останніх років він безжально використовував у власних потребах службовий автотранспорт, зокрема — колгоспний «уазик». І тепер у такий спосіб хоче компенсувати усі завдані господарству збитки.

Невіглас чи нігіліст?

З самого початку, коли гомо сапієнси набули перших навичок життя в гурті, вони збагнули, що будь-який організований загал може нормально існувати лише тоді, коли стосунки між його членами чітко кодифіковані. Тому й почали люди придумувати закони та правила і зводити їх у різні кодекси.

Врахували, приміром, що дуже небезпечним є невміле користування владою. Отож закон і вводить те користування у певні рамки. Після цього, яким би великим цабе ти не був, усе одно не маєш права офіційно вишпетити підлеглого лише тому, що так закортіло твоїй лівій нозі, або хтось наступив на праву ногу, де в тебе улюблена мозоля, або взагалі ти вранці встав не з тієї ноги.

Отже, не маєш права. А тим часом...

Однак, зауважу, тут хочеться поговорити не про дурисвітство людини, яка через чийсь недогляд потрапила на керівну посаду і не вміє належно поводити себе. Йдеться про дещо інше.

У виробничому об'єднанні «Львівриба» працівниця С. Поврозник була затримана на дрібній крадіжці. За таку малосимпатичну акцію комітет профспілки справедливо вирішив покарати її. Щоб іншим, значить, не кортіло такого чинити. І покарали: перенесли черговість С. Поврозник на одержання квартири на п'ять чоловік назад. Рішення, однак, не мало бажаного позитивного впливу на колектив. Бо прокурор те рішення профкому опротестував. І зробив це тому, що воно не узгоджується з законом. Житловий кодекс УРСР передбачає: за таке порушення черговість на одержання квартири може бути перенесена на один рік. Тобто — вказано строк. Це зрозуміло й логічно. А переставляти в черзі на якусь кількість людей — це скидається на свавілля. (Один пересунув на п'ять, інший захоче — на п'ятнадцять чоловік, а третій — на тридцять п'ять). Свавілля і закон, як показує досвід, дуже погано співіснують.

А задумано ж було цілком правильно: і порушницю покарати, і інших повчити.

Такими ж благородними мотивами керувалися і загальні збори автогаражного кооперативу «Енергетик». Член кооперативу К. Дедов так енергійно і незграбно зводив свій гараж, що зопалу зруйнував сусідній бокс. Щиро признаюся, якби я мав автомашину і був членом того самого «Енергетика», то теж би обурився поведінкою Дедова. Тому, коли дізнався, що збори виключили невдаху-будівника з кооперативних лав, був із ними цілком солідарний. А от прокурор, навпаки, і це рішення опротестував. Тобто, виходить, знову взяв під свій захист порушника. І знаєте, чому саме? Через сущу формальність. Мовляв, рішення загальних зборів лише тоді має силу, коли на них, зборах, присутні бодай дві третини загальної кількості членів кооперативу. А в даному разі з 369 чоловік були присутні лише сорок — менше однієї дев'ятої.

Правда ж, формальність? Бо ж і мені, і вам, і всім іншим цілком ясно, що порушення наявне й за нього слід нести відповідальність. І тут я дав би пораду голові правління цього кооперативу. Якщо в даному разі сорок чоловік зуміли вирішити за цілий колектив, то це зможуть зробити і чотири чоловіки, і навіть один — себто сам голова. Тоді й зовсім не треба буде скликати збори.

Так само найкращі почуття і найблагородніші наміри мали члени Червоноармійського райвиконкому м. Львова, коли вирішували долю квартири по вулиці Філатова, 10. Перед ними, з одного боку, стояв хороший двірник Л. Мацевка з сім'єю. А з іншого боку, лежала громадянка М., про яку ті ж члени виконкому мали погану думку. І ще перед ними була вільна на той час квартира № 10 за згаданою адресою. Оскільки кожний райвиконком завжди прагне всіляко сприяти хорошим товаришам і водночас не стимулювати людей, які справляють погане враження, то рішення наче напрошувалося само собою: вказану квартиру закріпити за сім'єю хорошого двірника. Справедливо? Цілком. Якби не одна заковика: у вказаній квартирі проживає громадянка М., яка на той момент лежала не з іншого боку, а в лікарні (де лікувалася, вибачте на слові, від алкоголізму). Що й казати, хворіти на алкоголізм, особливо після відповідного указу, менш престижно, ніж на виразку шлунка чи діабет. Але ж і алкоголікам треба десь жити. А головне — ніхто до цього законним шляхом не позбавляв вищезгадану громадянку права на квартиру. Через ось таку дрібницю настирливий прокурор і змушений був чемно попросити райвиконком це своє незаконне рішення відмінити.

У всіх наведених випадках товариші, як ми переконалися, мали добрі наміри. Людина проштрафилася? Проштрафилася. Треба її за це покарати? Треба. То про що ж мова? По суті ж правильно зробили! А що форми трохи не дотримали, то це вже така справа...

Отак приблизно міркують товариші, які своїми наче правильними діями викликають прокурорські протести. Йдеться, тобто, про типові міркування і дії звичайного юридичного невігласа.

Та бувають ситуації, коли керівника важко звинуватити у такому невігластві. Директор дрогобицької дитячої турбази «Смерічка» Г. Вовк, ідучи у відпустку, подав заяву з проханням звільнити його з роботи. Це сталося 7 липня 1987 року. І вже наступного дня було видано наказ по Львівській обласній станції юних туристів про те, що вказаний Г. Вовк з 28 липня уже не директор «Смерічки». Однак відпускник, поміркувавши на дозвіллі, передумав звільнятися і 24 липня телеграмою повідомив про це дирекції обласної станції. Але йому сказали: пізно! Треба було, мовляв, раніше думати. А прокурор, коли дізнався про цю придибенцію, сказав: ні, не пізно, а саме враз! Бо є Кодекс законів про працю, який кожен керівник повинен знати, як колись віруючі «Отче наш». Ось той кодекс чітко вказує, що після подачі заяви керівник не повинен поспішати, як попівна заміж, а спокійно вичекати два місяці і, якщо заявник не передумав, видавати наказ. А раніше — зась!

Отак воно бува. А ще й не так. У колгоспі імені Горького Сокальського району виявили, що 2600 центнерів закладеного силосу зіпсувалися і ніяка порядна худоба з елементарної поваги до себе їсти його не стане. І треба вже думати, як той силос ізолювати від довколишнього середовища, щоб він не псував атмосфери. Отож зібралися члени правління та й заходилися думати. Ну, з екологією якось там вирішили. Але ж силос коштує не один карбованець, а дві тисячі вісімсот вісімдесят шість. Ще наче з копійками. Як бути з тими цілком конкретними втратами? Хтось же прогавив, не зберіг силосу, а може, й погано заклав його. Є такі люди. Це — і головний агроном Воєвода, і головний зоотехнік Тимчишин, і бригадир, і помічник бригадира, і двоє завідуючих фермами. Але ж це поспіль свої люди. Рука не піднімається стягувати з них гроші. Почухали члени правління потилиці і таки піднесли руки. За мудре рішення: списати ті гроші на збитки рідного господарства. Мудре-то воно мудре, але, виявилося, незаконне. І тут також на його шляху постав прокурор.

А в сусідньому, Нестеровському районі прокурор змушений був написати аж вісім протестів на вісім рішень правління колгоспу «Прогрес», якими на збитки господарства списували падіж бичків і телят, хоч у кожному випадку був свій конкретний винуватець з іменем, прізвищем і посадою.

Отут уже не можна говорити про невігластво. Бо кожному відомо, що відшкодовувати завжди має той, хто завдав збитки, а не широкий загал. Тут уже слід говорити не про невігластво, а про юридичний нігілізм. Тобто, коли люди закон знають, але нехтують ним, ігнорують його, не хочуть визнавати.

Можуть запитати: хто ж усе-таки кращий — нігіліст чи невіглас? Не знаю. Мабуть, обидва погані. Особливо коли згадати, скільки корисного часу, нервів і сил вони забирають у людей і скільки шкоди приносять суспільству? І ще коли згадати, що тих невігласів і нігілістів не так уже й мало. Лише на одній Львівщині органи прокуратури за рік опротестували близько тисячі незаконних рішень і наказів. Це виходить десь по три рішення щодня (і у вихідні, і в свята). А коли підрахувати по всій республіці?

Чи не дешевше буде організувати юридичний лікнеп — і для невігласів, і для нігілістів?

О. КРУКОВЕЦЬ.

Львівська область.

Мал. В. СОЛОНЬКА

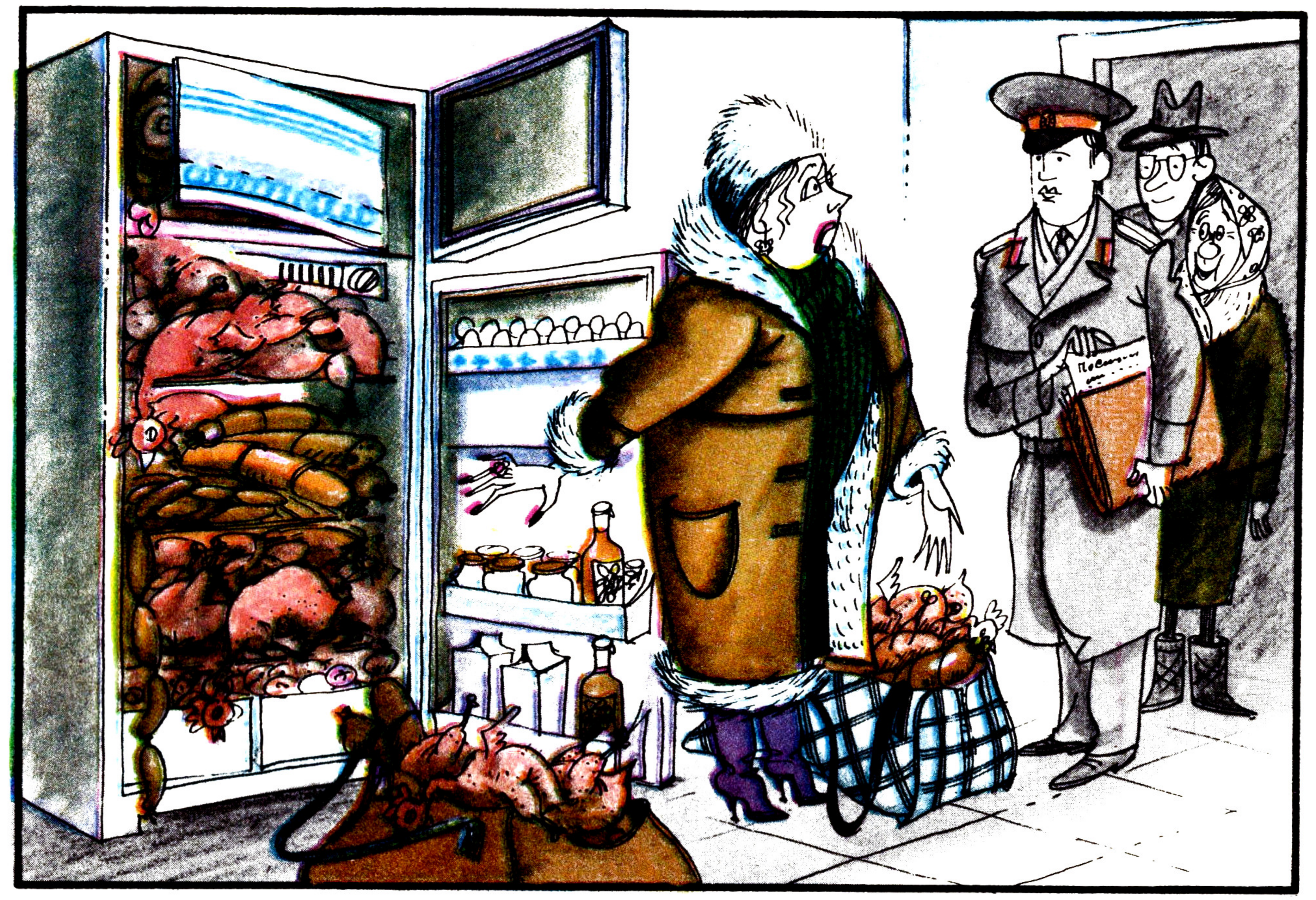

— У їдальні холодильник погано працює, так я продукти додому взяла, щоб не зіпсувалися...

НАОДИНЦІ З ДУМКАМИ

● *Стійко стояв на своєму тільки на чотирьох...*

● *Діагноз: гостра недостатність сердечності.*

● *«Скількох мені пощастило обвести навколо пальця»! — хвалилася обручка.*

● *Інколи чим більше знаєш, тим більше дозволяєш собі чогось не знати.*

● *Завжди стояв на своєму, міцно тримаючись за чуже.*

● *Ніщо не має таких реальних наслідків, як відсутність реальності.*

● *Істину люблять усі, але не всім вона потрібна.*

● *Думати ні про що легше, ніж ні про що не думати.*

● *Так далеко пішов, що став непомітним.*

Леонід СУХОРУКОВ.

м. Київ.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

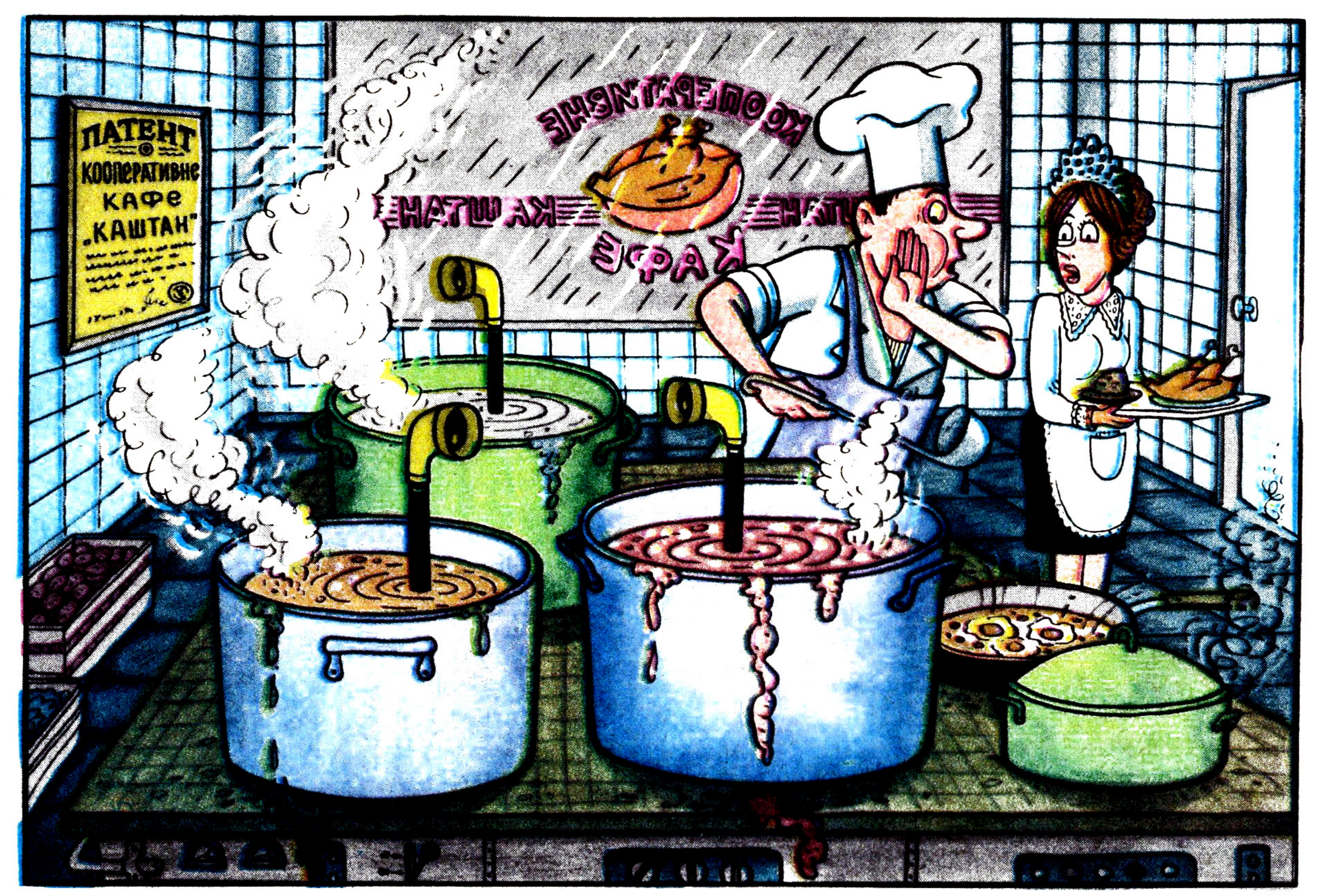

— До чого ж недовірливий народ ці хлопці з райфінвідділу!..

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— А ти кажеш — нащадка старим підкинути! Ми так давно у них були, що й адресу забули...

ГОРДІСТЬ

Була у Зайця лапа у бинтах,
Ну, просто жах.
— Болить? — поспівчував Зайчиську Лис.
— Дрібниці! — той від радості присвиснув. —
Нехай болить, та ж знає всенький ліс,
Що Лев мені цю лапу тиснув!

РАДІСТЬ

Свиня на пацю гляне і радіє:
— Воно уже за мене краще риє!

ЗМІНА ВИВІСКИ

Лис в курнику дістав посаду головбуха.
Коли ж останнього когута крик ущух,
Він, олівця діставши із-за вуха,
Табличку написав: «Контора «Пір'я-пух».

Леонід КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

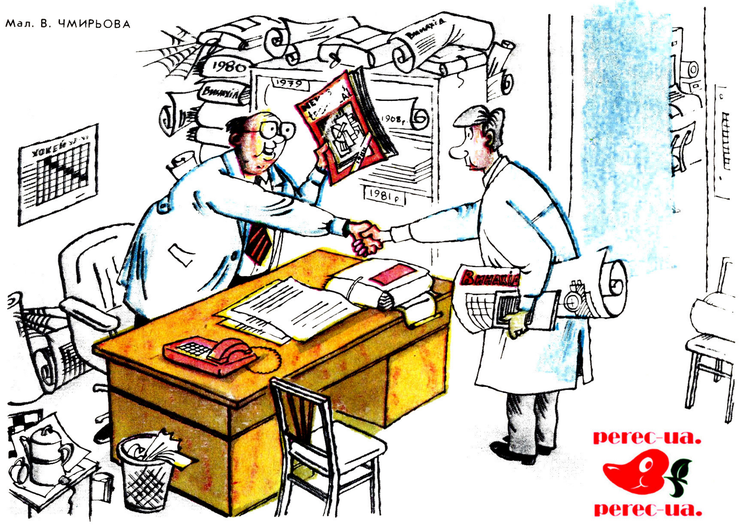

— Вітаю! Виявляється, ваша ідея справді була цінною: ці спритники з-за кордону вже встигли її впровадити!..

Страшне перо не в гусака...

«Виставка-продаж дзеркал. Найрізноманітніших розмірів, від кишенькового заводу «Мітос» та Житомирської фабрики дзеркальних виробів пропонуються покупцям».
(З оголошення).
Надіслав А. ПІНЧУК.

«На наш № 87 від 3.04.87 р. в відношенні автомашини ГАЗ-52, державний номер 35—15 ЧПК — розшук припинити в зв'язку з відсутністю знайдення».
(З відповіді).

«Після весілля ми з Гоцьким В. Д. в гардеробі одержали свою одежу і своїх жінок».
(З пояснення).
Надіслав В. ГОНЧАР.

«Мене лікар прийняв за п'яницю і не схотів лікувати, каже, що я пропаща людина, а я вже не п'ю другий день, бо знав до кого іду».
(Із скарги).
Надіслав П. РОМАНЕЦЬ.

ЗАХМЕЛІЛИЙ РОЯЛЬ

Одного вечора працівники Лисянської районної прокуратури завітали до Будинку культури села Виноград, щоб вагомими фактами із своєї практики посилити антиалкогольне звучання лекції «Алкоголь — ворог народу» (як свідчила афіша, така лекція мала відбутися). Та, на превеликий подив, у клубі вони не застали ані душі. Лише на сцені виблискувала фольгою пляшка шампанського. Що це могло означати? Уназочнення до лекції?

Працівники прокуратури здивовано перезирнулися. Почали шукати керівників закладу. Не знайшли ні директора М. М. Коваленка, ні художнього керівника М. О. Клименка, ні капельмейстера В. П. Гудзенка (того вечора мала відбутися і репетиція духового оркестру), ні завбібліотекою Г. М. Габинець.

Хтось із працівників прокуратури підійшов до рояля, пробіг пальцями по клавішах. Рояль надривно задеренчав. Розладнаний? Підняли деку... Аж там десять порожніх пляшок, та ще півбанки із самогоном. Отакі музикальні банки... А коли відкрили шухляди столів, то і там знайшли чимало порожніх пляшок з-під горілки.

А в одній з кімнат тальнівського районного Будинку культури скляної тари назбиралося на два лантухи. Це окрім пляшок, знайдених у підвалі, радіорубці, «каптьорці», де зберігалися музичні інструменти. Хоч приймальний пункт склопосуду відкривай.

В городищенському районному Будинку культури, правда, вважають, що приносити і розпивати спиртне у пляшках недоцільно, та й не дуже безпечно. Інша річ — самогон у бутлі. Конспірація! Іди здогадайся, що там — сивуха чи якийсь витвір побутової хімії.

— Та ви що? Хіба це самогон? Це ж штукенція, якою ми вентилі й клапани в кларнетах й інших мідних інструментах промиваємо, бо ж ото западають і залипають, що ні звуку не видмухнеш,— ображено склали губки бантиком керівники культурного закладу, коли працівники прокуратури відкрили бутель і від смердючої самогонярки аж у носі закрутило.

Капризувала без спиртного й кіноапаратура босівського Будинку культури.

— Змастиш, промієш усі вузлики, ролики, то тільки тоді апарат працює справно, «дзюрчить», мов струмочок,— пояснив кіномеханік В. А. Андреєв, показуючи на порожню горілчану пляшку, знайдену в кіноапаратній. — А щоб ото пити? Ні-ні! Для технічних потреб тримаємо.

А от кіноапарат його колеги П. Є. Базарного з корсунь-шевченківського Будинку культури менш вибагливий. Його ходові частини залюбки працюють, досить їх промити вином, теж виявленим на робочому місці кіномеханіка.

В кабінетах директора Будинку культури села Хижинці В. В. Гуцала і кам'янобрідського Будинку культури Лисянського району В. М. Смирнова начебто і немає механізмів, які потребували б змащення рідинами з концентрацією сивушних масел, але все одно у їхніх службових столах було знайдено пляшки з-під оковитої казенного і самодіяльного виробництва.

Отаке собі затишне кубелечко звив зелений удавчик за лаштунками деяких культурних закладів. Тихцем, нищечком, у кімнатах і комірчинах. І якби не прокурорські рейди, то керівне товариство з районних і обласних управлінь культури ніколи б і не здогадалося, що плекається у їхньому відомстві. Хоча про те, що деякі працівники закладів культури і кінофікації не лише споживають самогончик, а й самі його на божий світ благословляють і п'яненькими бувають, неодноразово надходили сигнали в районні та обласні інстанції.

Ну, а як же реагують на це в обласному управлінні культури? Там, виявляється, у поті чола розробляють сценарії безалкогольних весіль, тематичних вечорів та інших антиалкогольних заходів для будинків культури і сільських клубів.

От тільки хто ті вечори проводитиме? І як — на тверезу голсву чи у стані похмілля?

В. БУЛАВКО.

Черкаська область.

День народження

ГУМОРЕСКА

Про те, що дід Свирид безпомильно угадує, коли заводиться горілка в хаті, баба Василина знала давно. Тому, купивши півлітра «Пшеничної», заправила червоною, як жар, перчиною, і сховала, за її висловом, далі сонця. У перекладі з бабиної на доступну мову оте «далі сонця» означало: вилізти по драбині на найвищого горіха і там, у гущавині листя, причепити до сучка кошик із пляшкою. Оковита призначалася для цілком серйозної справи — відзначення дня народження внука Славка.

Події набирали такого розгону, як у порядному детективі. Дід Свирид почав безуспішно щось шукати. Приглядався до закутків, наче уперше їх бачив. Нишпорив у коморі на полицях, що вже побралися павутиною. Побував у клуні. Зазирнув у курник. Усе стиха щось бубонів, ніби якийсь вірш читав напам'ять.

Другого дня, якраз перед обідом, дід Свирид таки надибав схованку. Велика перчина, що добряче розмокла і підбільшала, відразу ж не на жарт роздратувала бурхливу уяву діда. Він повертів пляшку навпроти сонця і став розв'язувати майже гамлетівське запитання: «Пити чи не пити?» Спочатку умовив себе відважитись на півчарки. «Все одно,— заспокоював себе,— баба не помітить. Подумає: висохла або випарувалась, бо слабо закоркована».

Після цього категорично зарікся підступати до пляшки. «Ну хай шукати — цікаво: чи знайду, чи ні? — міркував Свирид. — Але щоб я, та я... ні на крок... Щоб підошви на моїх нових черевиках повідвалювалися, коли я ще хоч раз підступлюся до пляшки!..»

Стійко тримався аж три дні. А на четвертий — здався — знову перехилив чарку. Потім другу, тоді третю. Аж поки не прийшов час занюхати перчиною випите.

Незабаром календар нагадав про день народження Славка. У неділю надвечір баба Василина закликала до себе найближчих приятельок, вручила іменинникові велосипед і всадовила усіх за стіл. Коли розливали горілку, дід Свирид почав підозріло кахикати, наче збирався щось сказати, але так ні слова й не видобув із себе. Здібна на красні примовки сусідка пенсіонерка Варвара Гнатівна, яку всі прохали сказати здравицю, побажала Славкові, щоб рік здоровий і щасливий, до навчання і праці беручкий, слухняний і до всякої справи моторний, щоб ріс на радість родині, а лихим людям ніколи не потурав, не давав їм спуску. І щоб не був Славко в дечому схожий на деяких. Тут досвідчене око Варвари Гнатівни на хвильку спинилося на дідові.

Здравиця була така розлога, гілляста, як стара груша-гниличка в дядька Саливона. Дехто з гостей під акомпанемент співучого голосу Варвари Гнатівни почав уважніше роздивлятися на червону як жар перчицю, що невинно і вільно плавала у пляшці.

Тост нарешті закінчився побажанням, що коли Славко вже вступить в пору парубоцтва, то щоб узяв собі гарну дружину, мав слухняних, здорових і розумних дітей і щоб усіх їх вивчив і вивів у люди.

За столом радо теленькались чарки. Лиш дід Свирид не брався за свою, наче йому раптом горілка спротивилася.

— Обман. Чистісінький обман,— скосила очі Варвара Гнатівна, яка першою пригубила чарку. — Та це ж ви, Василино, нас водою колодязною частуєте!

— Якою водою? — здивувалась баба.

— А ви попробуйте самі, то й знатимете, якою,— відказала їй Варвара Гнатівна.

Всі стверділи, що в чарках була вода. Один Свирид сидів за столом, наче святий серед грішників, і ні пари з уст.

— Мать, лавочниця тебе надула, Василино! — видобув із себе дід.

— Я знаю, яка се лавочниця! — презирливо глянула баба Василина. — Сусіденьки славні та любі, це ж мене Свирид осоромив!

— І зовсім не осоромив,— обізвався дід. — Ти, бабо, телевізор дивишся? Зараз усі кажуть, щоб і весілля, і різні урочистості були без того... Без спиртного. Так що ми, бабо, з тобою ідемо в ногу з часом.

Дід Свирид обвів усіх веселим поглядом і перехилив чарку з водою.

Віталій СВЯТОВЕЦЬ.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

...через землі колгоспу імені Кірова Шосткинського району Сумської області не протікає жодна з великих річок. І це просто щастя! Інакше їх спіткала б така ж сама доля, як і тутешнє озеро Зване. Під час будівництва греблі через річечку Криву, що впадає в озеро, колгоспні меліоратори геть понищили його мальовничий берег. І тепер там — ні деревця, ні кущика, а відтак лишилося зовсім небагато, щоб озеро позбулося води.

ЕКСПОНАТУ — НЕМАЄ ЦІНИ!

— Діти, сьогодні ми ближче познайомимося із землею, де ви народилися,— сказала вчителька, вдивляючись у допитливі очі маленьких школярів.

...Екскурсія по рідному краю почалася від руїн колишньої альма-матері. Сумна та невесела стояла стара Погребівська школа. Років зо три тому ця, ще досить міцна споруда, привітно зустрічала дітей, а сьогодні лише застуджене «ох-хо-хо» вирвалось із напівсліпого будинку.

А було все так. У сусідньому Кошеві побудували нову школу, куди й перебралася гамірлива погребівська дітвора. Старе приміщення відразу стало непотрібним, як списаний зошит. Люди почали обходити будинок десятою дорогою, а начальство — двадцятою. Щоправда, голова кошівського колгоспу «Нове життя» С. І. Варін, кажуть, усе збирається її відремонтувати і пристосувати під щось корисне. Та все, знаєте, ніколи: зерно, молоко, м'ясо... А школа?.. Нічого: не кіт — не втече! Голова сільради П. Ю. Лісовий теж не від того, аби якнайшвидше дати старому приміщенню лад. Але ж на ремонт потрібно щонайменше п'ять тисяч карбованців...

Трошки інша думка у заступника голови райвиконкому М. В. Омельчука: ремонтувати будинок можна, але чи варто?..

І тільки сільські вчителі знайшли гідне застосування старій споруді. Вони приводять сюди своїх вихованців і кажуть їм:

— Діти! Запам'ятайте цю руїну. Тут можна було б, при бажанні, розмістити краєзнавчий музей. Або гарну бібліотеку з просторим читальним залом. Але керівним дядям ніколи, у них свої турботи. Виростете, станете дорослими — не робіть, як ці дяді!

Прекрасний, словом, є в Погребах експонат для шкільного навчання!

В. ВОЛИНЕЦЬ.

Тетіївський район Київської області.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

...у місті Бобровиці Чернігівської області є зачароване місце. Це, як не дивно,— місцева автостанція. А чарівним називають його самі пасажири, котрі в очікуванні свого рейсу можуть годинами, мов заворожені, стояти на платформі, спостерігаючи, який винятковий безлад в організації руху та обслуговуванні пасажирів може ще існувати у наш космічний час.

ПОГЛЯД ЗБОКУ

...Чи сумісна демократія з невіглаством, разючим браком інформації, а точніше — кричущою байдужістю американців до того, що діється в інших країнах? У інших народів є пам'ять, і сьогодні вони дуже неохоче погоджуються із тим, щоб якісь там «програмісти» привласнювали собі право казати їм, громадянам інших держав, що треба знати, а що не треба, що слід забути.

Американський народ, щирість і добра воля якого навряд чи можуть викликати сумнів, опинився у цьому відношенні в небезпечному становищі. При 20 процентах неписьменних і постійно зростаючому числі людей із усіх соціальних прошарків, усіх професій, які не володіють найелементарнішими знаннями з географії та історії, Америка дивує навіть середньокультурного європейця, який ризикне вийти за межі «святилищ» інтелігенції чи університетських містечок. Досить згадати про величезну кількість громадян із штатів Середнього Заходу чи з «Дикого Заходу», які, коли спалахнула війна у В'єтнамі, думали, що В'єтнам — провінція Китаю; про юриста Кларка, призначеного президентським радником із питань зовнішньої політики, якому довелося порпатися в атласах, щоб з'ясувати, де знаходяться ті чи інші держави; про інженера із Санта-Фе, який запитав, чи є в Парижі ранчо. Його дуже прикро вразила наша негативна відповідь.

— Раз так,— сказав він,— столиця Франції мене зовсім не цікавить.

Скільки плутанини, скільки білих плям в умах американців! Звідки усе це? Чия тут вина?

«Ан же», Париж.

ПРАВИЛА ГАРНОГО ТОНУ

Наглядач федеральної в'язниці зазирнув до камери і весело мовив:

— Завтра вийдеш на волю, майн лібер Гансе! За двадцять років твого ув'язнення світ змінився невпізнанно! От я й хочу тебе запитати...

— Про що! — з підозрою прискалився Ганс.

— Чи не ліпше тобі залишатися у нас! Чи не хочеш поміняти строкату фланель на мундирне сукно! Адже ти у нас ветеран — кожен куточок у тюрязі винюхав.

— А воля! — обурився в'язень.

— Ха! Він — про волю! А чи вмієш ти поводитись у вільному світі! Ти ж відсталий елемент! У тебе застарілі уявлення навіть про правила гарного тону! Я певен, першого ж дня ти щось наплутаєш, даси у своєму невіданні комусь по мармизі, а тебе одразу — знову за грати! Як запеклого рецидивіста...

— Які ще правила! — стурбувався Ганс.

— Зараз дізнаєшся,— приязно мовив наглядач і витяг з кишені газету. — Ось тут пишуть, що Інститут по вивченню громадської думки в місті Алленсбах з'ясував, як докорінно змінилися у ФРН правила гарного тону за останні двадцять років, тобто за час, що ти щасливо просидів.

— Нічого не второпаю! — щиро визнав Ганс. — При чому тут я!

— Поясню! Приміром, ти побачив, що перед домом порається бюргер у трусах. Що ти скажеш на це!

— Скажу, що він поводить себе непристойно.

— А він — тобі у відповідь: «Іди ти під три чорти, покидьку!»

— А я йому за це хамство — по морді!

— Отож! І враз трапиш за грати! Адже нині у нас, майн лібер Гансе, можна вештатись голісінькими аж до пупа навіть жінкам...

— Невже! — отетерів Ганс.

— Факт! Правила гарного тону нині дуже складні. Приміром, на танцюльки слід іти до храму божого. А якщо ти побачиш юну фрейлейн у штанях і з рюкзаком за плечима, так і знай: вона подалася в театр! Якщо ти когось випадково штовхнув, то слід не вибачатися, а вилаяти: мовляв, чого стовбичиш на шляху, немов опудало! А я собі думаю: якщо тебе штовхнуть і назвуть опудалом, ти ж даси по морді! А все чому! Бо звички у тебе старомодні. Сидячи у камері, ти перетворився на соціальний анахронізм, що становить небезпеку для суспільства. І лише в одному місці ще можна боронити старі звичаї і давні правила гарного тону...

— Це де! — запалився Ганс.

— У нас — у тюрязі! — радісно повідомив наглядач.

Юрій ЯЧЕЙКІН.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

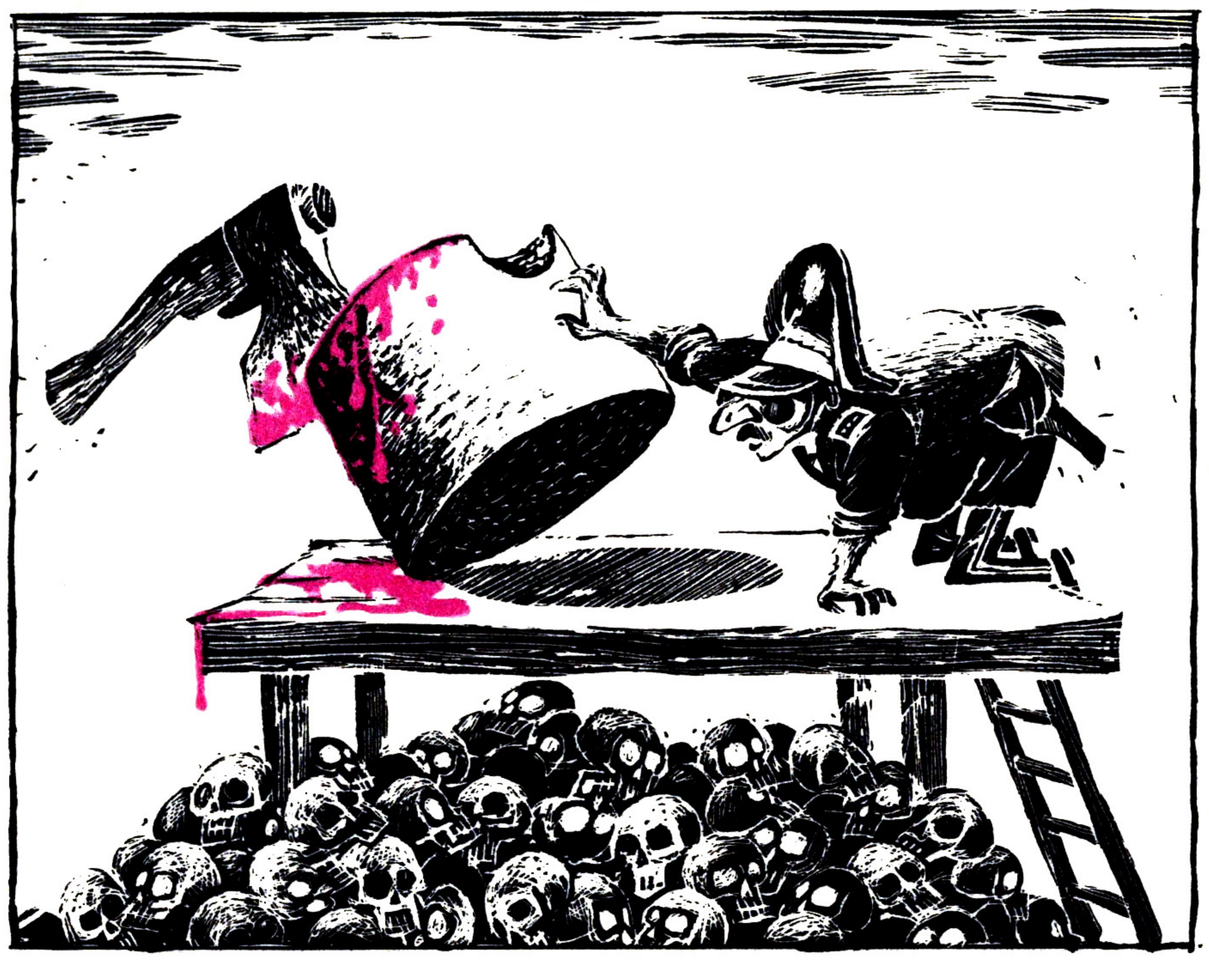

П і н о ч е т:
— Я не бачу у нас ніяких порушень прав людини.

Мал. А. БОРДУНІСА

— Нас звинувачують, що ми арабів з їхніх земель зганяємо. А насправді — навпаки: ми їх звідти не випускаємо.

І сміх, і гріх

МАННА НЕБЕСНА

Коли, як біблія повідомляє, вирвавшись із єгипетської неволі, єврейський народ під керівництвом пророка Мойсея за визначеним богом маршрутом у «землю обітовану» добирався та потрапив серед пустелі у неабияку скруту, всевишній порятував його у той спосіб, що послав манну небесну.

На відміну од своїх далеких предків, ізраїльський комерсант Безалела Гаральник живе не в пустелі, і голодна смерть йому не загрожує. Одначе й він удостоївся чогось на зразок манни небесної. Але завдячує цим не всевишньому (який, до речі, останнім часом чомусь взагалі подібними справами не займається), а своїй власній комерційній вигадливості та людській наївності: не дуже переобтяжуючись, спритний комерсант робить непоганий бізнес на торгівлі водою з ріки Йордан.

Справа поставлена на широку ногу: розлита в пляшки, та вода експортується в США, Англію, ПАР, Філіппіни... Про прибутки від того гендлю можна судити хоча б із того, що тільки в Англію якось було притарабанили тієї води 25 тисяч пляшок по 4,95 фунта за штуку. Щоправда, тут не обійшлося без скандалу — англійські священики запідозрили обман і святотатство. Недовіру викликало, зокрема, те, що етикетки на пляшках гарантували освячення води монахом-бенедиктинцем Вінсентом Мора, але навіть самі бенедиктинці ніколи й не чули про такого. До того ж, як зауважує французький журнал «Жен Афрік», представник архієпископа кентерберійського заявив, що «з огляду на дуже велику схожість тієї води з водою із Темзи, її, принаймні, слід гарненько кип'ятити».

ПРАВИЦЯ

ГУМОРЕСКА

АПОЧАЛОСЯ все після того, як мене обрали профгрупоргом. «Наш відділ техдокументації невеличкий, зібрати раз у місяць профспілкові внески — не проблема»,— подумав я і погодився.

Та ось згодом викликає мене до себе керівник відділу і говорить:

— Значить так, Іванець! Ти профгрупорг, моя правиця. У мене від тебе секретів нема. Надійшло розпорядження направити наших працівників на овочеву базу. Бажано грубу чоловічу силу. Будь ласка, організуй маси.

— Кого організовувати? — питаю. — У відділі з чоловіків лише ми з вами. Решта молодички.

— То з мене й почни,— доброзичливо посміхнувся начальник.

Це у нього жарти такі. Оцінив я його гумор і вийшов з кабінету. Робити нічого. Закон виробництва суворий, але ж доцільний. Не вмієш організувати — працюй сам. Прийшов я на овочеву базу, а завідуюча каже:

— Ваш відділ повинен вагон з картоплею розвантажити!

Узяв я тоді граблі в руки, та й давай махать зі злості. Так махав, що автотранспортер не встигав ту картоплю в підвал переправляти.

— Може, лишитесь у нас працювати? — приголомшено спитала завідуюча, коли я через дві години приніс назад граблі. — Ми вас замість бригади вантажників візьмемо.

Було це восени, а коли навалилась зима, я грішним ділом зрадів, що не скоро тепер доведеться овочі розвантажувати. Тільки згодом викликає мене начальник знову.

— Значить так, Іванець! Ти профгрупорг, моя правиця. У мене від тебе секретів нема. Є думка, що не завадило б організувати людей на очищення вулиці від снігу. Потрібна груба чоловіча сила...

— Кого організовувати? У нас же чоловіків — пшик...

— А ти почни з мене,— з усмішечкою перебиває шеф.

Та мені не до жартів. Зітхнув, за лопату — і на вулицю.

Виділили на наш відділ ділянку з півкілометра. Узявся я лопатою орудувати, та так, що пара з мене повалила.

Йдуть мимо жінки з сумками. Одна одній каже:

— Бачиш, п'ятнадцятидібник замість бульдозера риє. Видно, раніше пообіцяли випустити. От і старається, бідолаха...

Наступила весна. І знову для мене радість. Сніг розтанув, до овочів й інших коренеплодів ще далеко... Тільки ось знову викликає начальник і говорить:

— Значить так, Іванцю! Ти профгрупорг, моя правиця. Секретів від тебе а-ні-ні. Є пропозиція послати наших людей на просапування. Ти там організуй, хто поміцніше. З мене й почни...

Цього разу я мовчки зібрався і поїхав у колгосп. Привів мене бригадир на поле, а в ньому край аж десь за обрієм згинув. Оце, каже бригадир, на ваш відділ пайка.

Взявся я сапувати. Та так розігнався, що бригадир мене ледь на мотоциклі наздогнав.

— Ти,— питає,— завжди ото так?

— А що? — відповідаю контрзапитанням. — Мало зробив, чи що?

— Йди до нас працювати. Ти ж цілий агрегат по обробітку просапних заміниш. Пального тобі не треба, запчастин теж. А заробітком не обійдемо...

Тільки не поласився я на високі заробітки, а повернувся у рідний колектив. Влітку, думаю, наче ніякого застосування грубої чоловічої сили не передбачається... А там, дивись, нового профгрупорга оберуть. Але ж через декілька днів викликає мене заввідділу і підморгує:

— Значить так, Іванець! Ти профгрупорг, моя правиця! Секретів, сам розумієш, від тебе зроду не було...

— А зараз куди? — питаю ошелешено. — Сніги розтанули, овочі не дозрілі, кукурудза качани викидає, сонях цвіте...

— Планується екскурсія до Криму для передовиків виробництва. Від нашого відділу запрошують найдостойнішого. Треба б організувати, та, бачу, зовсім замучили тебе дорученнями. Так далі не піде. Необхідно тобі відпочити, набратися сил. Кандидатуру я вже підібрав.

Повернувся заввідділу з Криму засмаглий, веселий. Руки усім при зустрічі чемно потиснув.

— Ну що, Іванець, перепочив, набрався сили? Не забудь, через місяць звітно-виборні збори. Будемо сподіватися, що наш згуртований колектив тобі виявить довіру. У мене від тебе секретів зроду не було...

Сергій АВДЄЄНКО.

м. Мелітополь.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

— Так недовго і свіжомороженою свининою стати!..

Сатиричні мініатюри

ПРОМОВЕЦЬ

Повчально тиче вгору пальцем,
А другим... водить по шпаргалці.

ОДЕРЖИМІСТЬ

На трибуну пре Хома,
Хоч і розуму катма.

Володимир ШЕСТАКОВ.

м. Кременчук.

НЕ САМИМ ЗДОРОВ'ЯМ

Здоров'я в нього у порядку,
Бо робить він щодня зарядку.
Не протягу боїться він —
Вітрів сучасних перемін.

Валерій ОЛЕВСЬКИЙ.

ЩОБ ПОЛЕГШАЛО...

— Знаєте, сусіде, мені цієї ночі так боліли зуби, що я аж на стіну дерся. Якщо так буде й надалі, то вже не знаю, що робити.

— А ви приставте до стіни драбину.

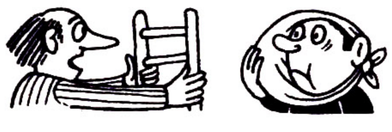

ХТО ЛЕГШИЙ!

— Я важу лише шістдесят кілограмів! — хвалиться сусідка сусідці.

— А я легша на п'ять!

— А зате в мене чоловік худий.

Народні усмішки

НАЙКРАЩИЙ ОДЯГ

Перед маскарадом чоловік питає у дружини:

— Як ти гадаєш, яку мені маску одягти?

— Найкраще — не пий на балу, тоді тебе, напевне, ніхто не впізнає!

ГОЛИЙ ДРІТ

Учень першого класу вправляється на рахівниці.

Вчитель:

— Скільки буде, якщо від чотирьох відняти два?

Учень:

— Два.

А якщо від двох відняти один?

— Один.

— А якщо й цю одну кісточку забрати, що залишиться?

— Голий дріт,— відповів учень.

Повідомила Л. ШЕЛЕСТЮК.

с. Дідичі
Ківерцівського району
Волинської області.

Іван НЕМИРОВИЧ

Оце ж саме нині, саме у цьому номері «Перця» ми з вами, дорогі читачі, мали б приємну нагоду привітати вельми симпатичного й вельми талановитого колегу нашого Івана Олексійовича Немировича з його першим, як у нас кажуть, 60-літтям. На жаль, він не дожив до нього якихось півтора року... А був же якраз у розквіті гарячого молодого натхнення, завзяття веселого творчого, що бурхало через край, задумів сміливих, дзвінких! Його кипучій енергії, невсипущій працьовитості, різнобічності інтересів і ерудиції всі ми по-доброму заздрили, завжди з цікавістю чекали виходу кожної нової книжки, кожного нового вірша, оповідання, фейлетону. Окрім-бо природженого таланту, мав Іван Немирович ще й багацький життєвий досвід: і військового моряка, і культпрацівника, і адміністратора, і артиста-співака, й бандуриста... І все в нього виходило професіонально, все — на високому мистецькому рівні, бо, хоч працював він напрочуд швидко, але ніколи не дозволяв собі десь схалтурити, недотягти, взяти фальшиву ноту. Так і в роботі, і в стосунках з людьми, і у вирішенні складних життєвих колізій: йшов завжди прямо, не пригинаючись, дошукувався до першокореня, ні перед ким не лукавлячи та не оглядаючись на особисті вигоди.

Пропонуємо читачам кілька віршів з творчої спадщини нашого одноперчанина.

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА (1977 р.).

ПОПАВ У НЕМИЛІСТЬ

Плач підлабузника по своєму колишньому начальнику

Немає Лукича. Нема...
Такого зава — і не стало!
А він мене
Поміж всіма
Цінив і жалував чимало.
В наказах часто відзначав...
Любив і я його без краю.
Бува, лайне хто Лукича,
А я — йому доповідаю.
Не як донощик, що ви,— ні!
Бо я людина чесна й чемна:
Приємне робить хтось мені,
І я комусь роблю приємне...
Тепер нема його. Злетів.
Упав... Аж покотився гомін!..
Лукич
І все, що він любив,
Для мене — найсолодший спомин!

А він — нікому не секрет —
Свій кабінет любив затишний...
Погляну я на кабінет —
І Лукича згадаю ніжно.

Ще секретарці
віч-на-віч
Він диктувать любив накази
У кабінеті... Звісна річ,
Зайду в приймальню я —
Й одразу,
Уздрівши секретарку Раю,
Про Лукича свого згадаю.

А ще, зібравши штат увесь,
Він лаятись любив грозово...
От я почую лайку десь —
І Лукича згадаю знову.

Любив він їсти день по дню
Свинину смажену, гарячу;
Тепер,
Як стріну де свиню,—
Мов Лукича живого бачу.

Лукич упав —
І я пропав:
Журюсь, не сплю усенькі нічки...
Бо в кабінеті — інший зав,
А в того зава — інші звички!..

НІЧНА ПРИГОДА

Прилетів під ранок вірш
До кімнати
І кричить: — Вставай скоріш,
Годі спати!

Олівця до рук хапай,
Чуєш, лисий?
І мене чимдуж давай
Ти записуй!

Й диктувати він почав
Щось у риму.
Та я слухать не бажав,
Грізно гримнув:

— Звинувачення твоє
Безпричинне:
Я не лисий — трохи є
Ще чуприни!

А тобі таке скажу,
Хулігане:
Тихше! Вранці запишу,
Як устану.

Тільки я довгенько спав —
До обіду.
А прокинувсь — вірш пропав:
Ані сліду.

Став пригадувать — забув,
Все буквально...
Ах, можливо, вірш той був
Геніальним!

Може б, ним я носа втер
Знаменитим...
Отже, раду дам тепер
Всім піїтам:

Якщо класиком живим
Хочеш стати,
Треба добрим буть, не злим
Й менше спати!

КИМ ДІТИ БУДУТЬ!

Дві мами стрілись біля ринку —
Й прудкий загальмували біг,
Щоб провести «п'ятихвилинку»
Про школярів — синів своїх...

Як школи покритикували —
Порядки, завуча й те де,—
Про найболючіше згадали:
Що їхніх чад в майбутнім жде?

Одна сказала: — Мій Кирюша —
Ще з дитсадка і дотепер —
Так техніку сподобав дуже,
Що, мабуть, буде інженер.

— Ну, в інженери,— інша мовить,—
Нам, як то кажуть, не з руки.
Ми вище мітим. Любить Вова
Тварин. То піде в м'ясники.

ТАКОЖ ВШАНУЮТЬ...

Виступав начальник на профзборах.
...— Не збагну такого я чомусь:
Працював у різних я конторах,
Лиш у вас поваги не діждусь...
Навіть в главку —
в честі був і в шані.
А як звідти йшов я по весні,
Срібну табакерку
на прощання
В подарунок піднесли мені...
В залі тиша залягла на хвильку,
Потім кинув хтось на мову ту:
— То й од нас ідіть. Скоріше тільки.
Ми вам подаруєм золоту.

ОБОЄ РЯБОЄ

...Він уранці, мов обпечений,
Підхопився й дзвонить: — Мила,
Пам'ятаю, що увечері
В парку ми удвох сиділи.

Пам'ятаю, біля кладочки,
Де цвітуть троянди й кали,
Просив тебе, моя ладочко,
Щоб мені жоною стала.

Потім просив біля каменя,
Де крислатий дуб нагнувся...
А от що відповіла мені —
«Так» чи «ні»,— уже й забувся.

А від милої, ще сонної,
Відповідь у трубку лине:
— Так... питав хтось, а чи згодна я
Йому стати за дружину.

Я сказала «так» — утішила
(Серце ж маю добре й чуле),
А тобі чи, може, іншому,—
Ти пробач, я вже й забула...

НАКАЗ ВИКОНАЛИ

Жарт

У день зарплати говорив
Профорг робітникам:
— Не пийте, хлопці. Алкоголь
Приносить горе вам.

За прохідною в нас буфет —
Бодай він був згорів!..
То — найлютіше ваше зло,
То — ворог з ворогів!..

Виходять хлопці із воріт,
Побачили буфет.
Один з них крякнув і сказав:
— На ворога. Вперед!

ЗАПЛАТИВ

Вийшли двоє смерком з ресторану.
І один із них мову повів:
— Ти навіщо, скажи-но, Степане,
Гардеробнику дав п'ять рублів?
Ну, Рокфеллер... Отак, без причини,
Взять і викинуть гроші усі!
Краще б врізали зайву чарчину
Чи рвонули б оце на таксі...
А Степан потирає долоні:
— Хе, п'ятірка, мій друже,— дурне.
Я ж то дав йому плащик-болонью,
А отримав —
пальто шкіряне...

ПЕРЕСЕНЯ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

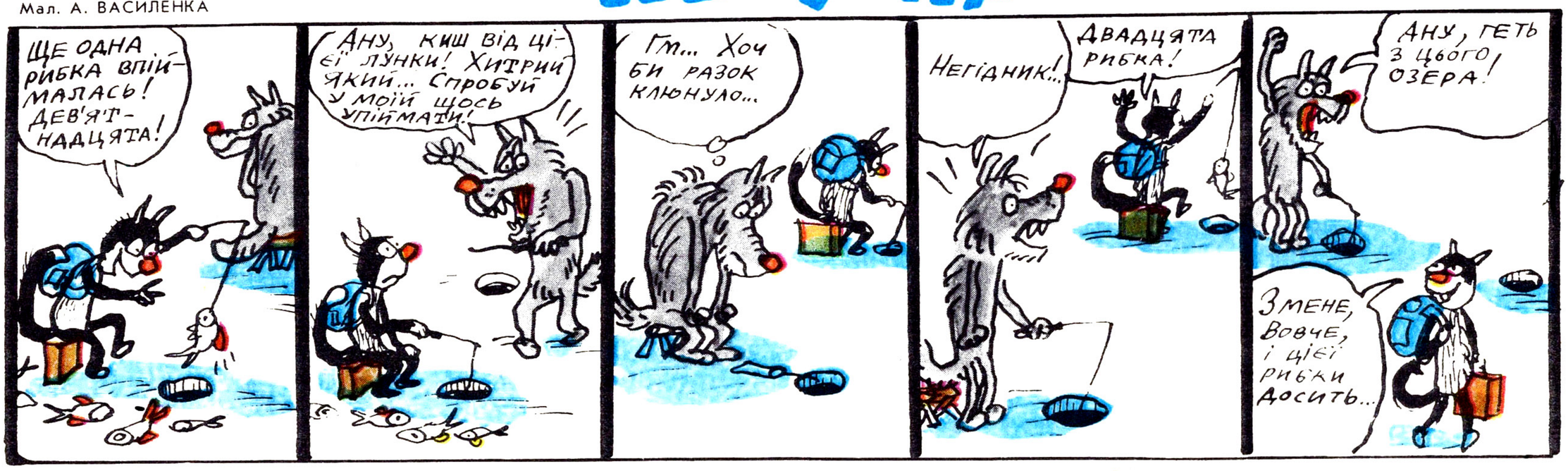

ЛІСОВІ ЗУСТРІЧІ

КАЗКА-ЗАГАДКА

Якось я взяв кошик і пішов у ліс. Дивлюсь — у траві стоїть те, що має шапку, але без голови, є нога, але без черевика. Тільки я до нього, аж тут з-під куща вискочив той, що не ходить, а стрибає, бо нерівні ноги має. Свиснув я — і пропав його слід. А в лісі раптом почала свистіти та, що живе без тіла, говорить без язика, ніхто її не бачить, а кожний чує. «Ти ба,— думаю,— розсвистілася!»

Йду собі далі та й бачу: біля куща ліщини стоїть дідусь у червоному капелюсі. Я до нього, а під кущем лежить пасок. Лежить, сичить, на мене, як на диво, втупився. З переляку відскочив я вбік і помчав, як вітер. Аж тут назустріч той, що полями нишпорить, ягнят та телят шукає. Завмер я з переляку. А він тільки зуби вишкірив і далі побіг.

Підходжу до берізки. Бачу: прилетіли до неї гості, сіли на помості, без сокири, без лопати поробили собі хати. «Оце,— думаю,— так майстри! Розумні голови у них. Хоч самі маленькі, та завзяті». А поряд з берізкою стоїть те, що весною біле, літом зелене, восени жовте, взимку смачне. Поласував я жовтяками, накидав у кошик і попрямував до осики. Дивлюсь, а на ній висить яйце. Ворухнув я його палицею, а з нього вилетів якийсь клубок й давай мене колоти. Злякався я і чимдуж тікати. Тільки дерева та кущі перед очима миготять. Раптом мої ноги загрузли в землю, і переді мною розкинулося не море, не земля, кораблі не плавають і ходити не можна. Ледь висмикнув ноги і пішов назад. Іду собі, і так мені добре, приємно йти, а все через те, що всюди тут росте те, що м'яке, а не пух, зелене, а не трава.

Коли дивлюсь, по синьому небу летить орлиця, крила розпластала, сонечко закрила. Я бігом від неї, а вона за мною. Біжу, лечу і до того прибіг, що літом одягається, а на зиму — одягу цурається. Став я під ним, а тут згори як поллє на мене те, чого довго просять, чекають, а як дочекаються, утікають. Полетіла орлиця далі, а я пішов додому. Іду полем, а його сиві воли облягли. Та мені не страшно. Поспішаю додому, щоб дітям своїм розповісти про зустрічі та лісовими гостинцями почастувати.

Ось і вся казка та загадок в'язка. Коли відгадаєш, будеш молодець, а не відгадаєш — ще раз прочитаєш.

Анатолій ШЕЛУДЬКО.

ВІДПОВІДІ: гриб, заєць, луна, мухомор, гадюка, вовк, пташки поробили гнізда, груша, осине гніздо, болото, мох, хмара, дерево, дощ, туман.

Кличе бабуся Вадика:
— Внучку, йди додому! Треба ж уроки вчити!
— Бабусю,— відповідає Вадик. — Я ще трішки-трішечки в футбол пограю!
Незабаром мама гукає:
— Вадику! Пора за уроки!
— Мамусю, я трохи-трішечки побігаю й прийду!
А через деякий час чути голос сестрички:
— Вадику! Мерщій додому! Тебе книжки чекають!
— Ірочко, я ще трохи-трішечки погуляю і примчу!
Другого дня Вадик приніс зі школи три двійки.
— А це за що? — питають вдома.
— Трішки недовчив вірша, трішки недорозв'язав задачку, трішки-трішечки недописав вправу...
От що значить, любі друзі, «трішки».
Зрозуміли хоч трішечки?

Андрій КОЦЮБИНСЬКИЙ.

ВІНЕГРЕТ З ПЕРЦЕМ

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

Без слів.

Мал. О. ПЕТРЕНКА

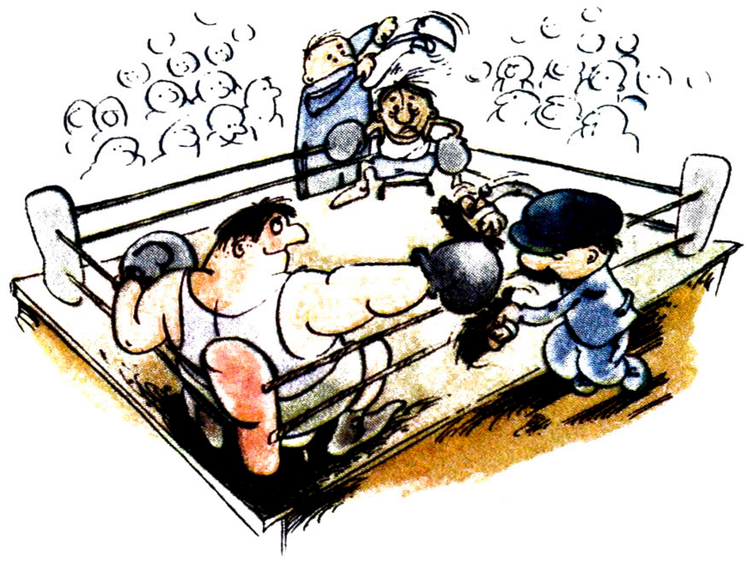

Без слів.

Мал. Ю. КОСОБУКІНА

Без слів.

Мал. І. МАРИНИЧЕВОЇ

— Фу, Рекс!.. Хіба ти не бачиш, що то голодранець!

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

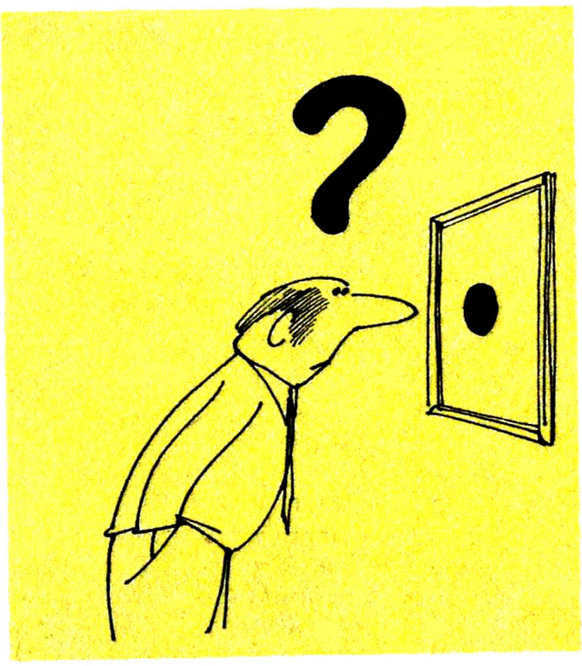

Без слів.

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

Який татко, таке й дитятко.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

Без слів.

...як ніколи утеплила на зиму свою квартиру № 14 по вулиці Маршала Жукова, 51 у Києві К. С. Антонова. А допомогли їй у цьому працівники управління житлового господарства Дніпровського району. За останній рік вони стільки понаписували всіляких відписок, обіцяючи закінчити ремонт квартири № 14, яка постраждала від вибуху газу, що тих паперів з лишком вистачило на те, щоб утеплити ними всі перекошені вікна, двері, а також постелити на підлогу замість лінолеуму.

АФОРИЗМИ

● *Тренер не хапав зірок з неба, він їх переманював з інших команд.*

● *Справжнього мужчину раніше важко було вибити із сідла, а тепер — із крісла перед телевізором.*

Олександр РОГОЧИЙ.

м. Дніпропетровськ.

● *Якщо дефіцит — це те, чого немає, то яким чином він існує?*

● *Легко знайти спільну мову, важко навчитися нею розмовляти.*

Володимир ТУРОВСЬКИЙ.

м. Львів.

УВАГА — КОНКУРС!

Перець завжди радий, коли зі сцени звучить гостре, дотепне слово, коли глядачі в залі не просто сміються, а разом з автором і артистом висміюють негативних типів, задумуються над тими явищами, які заважають нам жити по-новому, коли сміх викриває і бореться...

Репертуарно-редакційна колегія по формуванню репертуару та відбору творів для художньої самодіяльності Міністерства культури УРСР не менш рада, коли репертуар наших майстрів художнього слова відповідає вимогам часу, коли після їхніх виступів в залі лунає: «Автора! Автора!»

А тому обидві зацікавлені сторони — Перець і репертуарно-редакційна колегія міністерства — вирішили оголосити закритий конкурс на кращі твори для естради: фейлетони, мініатюри, інтермедії, конферанс (наскрізний, тобто для цілого естрадного концерту), гуморески, байки, скетчі, монологи, короткі діалоги, куплети, частівки і т. д. Твори обов'язково повинні бути новими.

Конкурс проводиться з 20 лютого до 20 червня. Твори (у віршах або в прозі) надсилаються у двох примірниках під девізами на адресу: 252047, вул. Петра Нестерова, 4, редакція журналу «Перець», на конкурс «Автора! Автора!»

У окремому девізному конверті (звичайно, заклеєному і вкладеному в основний) автори вказують прізвище, ім'я та по батькові, домашню адресу і бажано — кілька слів про себе.

Обсяг фейлетонів, гуморесок, конферансів, монологів і т. д. — не більше двох сторінок машинопису, мініатюр, скетчів, байок, діалогів — до однієї сторінки.

Твори, визнані кращими, будуть рекомендовані до репертуару професійних і самодіяльних колективів та виконавців, придбані репертуарно-редакційною колегією по формуванню репертуару та відбору творів для художньої самодіяльності Міністерства культури УРСР.

Надіслані на конкурс твори не рецензуються і авторам не повертаються.

Повідомлення про підсумки конкурсу буде опубліковане в одному з номерів «Перця».

Фейлетоніст читає пошту

Незаперечна істина: коли людина, скажімо, погано бачить, їй ніколи в світі не дозволять сісти за кермо автомашини. Коли у неї не все гаразд, приміром, з вестибулярним апаратом, її не візьмуть працювати на пароплав, а тим більше на повітряний лайнер. Здавалося б, тим, які за своєю посадою мають справу з людьми, їхніми проблемами і бідами, в першу чергу протипоказана глухота. Тому, як нікого іншого, їх теж мають перевіряти. На чуйність.

Звернутися от конкретно, скажімо, до тов. Шуліки, начальника ЖЕКу № 3 м. Кривого Рога і запитати його: ви чуєте, як про свою біду волають 180 сімей із будинку № 3 по бульвару Вечірньому?

І не один день, не один місяць, не один рік. Волають про те, що у квартирах їхніх кожної зими неймовірно холодно, що там мерзнуть діти, дорослі, старі люди, що там нема гарячої води. Якщо чуєте, то чому ж на поміч не поспішаєте? Хоч вам про це кажуть, пишуть, скаржаться. А у вас на всі ті прохання й скарги одна відповідь. Холодна, монументальна, ніби навічно на граніті вибита: «Нема тепла, бо нема нормальних параметрів для опалення».

Відповідь вражає. Хоч квіти до неї поклади, як до підніжжя пам'ятника. Вражає не стільки завуальованою науковою загадковістю, скільки зарозумілим техніцизмом. Від якого сахнеться не те що рядова домогосподарка, а й бувалий академік-лінгвіст, котрий мало тямить у премудростях конструкції опалювальних батарей. Зате він традиційно привчений іще давнім воєнним лихом до кімнатної «буржуйки», яка в найтяжчі часи щедро ділиться з людьми своїм веселим теплом.

Є у вас, товаришу начальник,— про що теж пишуть мешканці того ж будинку,— ще одна замашна, як батіг, фраза, якою ви відганяєте настирливих відвідувачів: «Чого ви сюди прийшли?»

Дозвольте, а куди ж їм іти? Звичайно, приємніше піти в кіно, щоб подивитися цікавий фільм. Можна в баню, щоб зігрітися. Але ж то тепло тимчасове. А до вас ідуть саме тому, що очолювана вами служба зобов'язана забезпечити їх теплом постійним — у квартирах.

А як ви цього зробити не можете, то люди мають усі підстави запитати: «А для чого ви тут сидите? Для меблі?» Чесно признайтесь, і вони до вас не ходитимуть. Бо дерево — воно й є дерево. Хоч і поліроване чи різьблене.

Але ж ви на посаді. На державній. Вас хтось висував. Хтось затверджував. Бо вірив і сподівався. А ви доведеним до відчаю скаржникам завчену бюрократичну істину: «Пишіть, скарги все одно повернуться до нас!»

Цій «істині» давно б уже згоріти в жаркому полум'ї перебудови! А ви за неї, як потопаючий за соломинку. Ось де коріння хронічної глухоти до голосу чужої біди — безвідповідальність і безкарність! Не пошуками вирішення проблеми зайняті деякі керівники низової ланки, а винаходом засобів нейтралізації скаржника.

Голос біди не може не залишитися непочутим. На цей голос мусить кидатися рятівник. Така вища моральна організація Людини. Та, як свідчать живі факти, не кожної людини. Парадоксально, але глухота до чужої біди чомусь часто вражає саме тих осіб, що влаштувалися в затишних кабінетах і благоденствують завдяки тим, хто їм довірив свою долю.

У тому ж Кривому Розі про біду мешканців уже згадуваного будинку впродовж багатьох років знають не тільки в ЖЕКу № 3, а й у міськвиконкомі, в Саксаганському райкомі партії. А хто кинувся рятувати людей від холоду? Перед «параметрами невідповідності в опалювальній мережі» спасували всі.

А що, як виборці при черговому голосуванні виставлять свої параметри в оцінці того чи іншого кандидата, котрий балотуватиметься на керівну посаду? А таке може статися. І не в одному населеному пункті.

Кличуть на допомогу з різних кінців республіки. Пише ось Гонтаренко М. І. з м. Судака Кримської області: «Ви, напевно, літом відігрілися на наших чудових пляжах, а тепер розкошуєте в теплих квартирах. А ми мерзнемо. Допоможіть нашому горю!» Йдеться про будинок № 34 по вулиці Леніна. На підтвердження автор додає районну газету «Путь Ильича» з гострою кореспонденцією Л. Тарасової на болючу тему: «Тепло без гарантии?»

Пишуть про свою біду і з села Світлогірське Кобеляцького району на Полтавщині. В будинку № 23 по вулиці Леніна нема теплої води, мерзнуть діти, недіє каналізація. А ні правління колгоспу, ні сільська Рада на поміч не поспішають.

З тією ж бідою звертається до Перця і мешканець будинку № 37-А/46 по вулиці Шевченка тов. Мірошник з м. Луцька. І батареї холодні, і дах протікає, а працівники ЖЕКу № 5, куди ходять мешканці, нуль уваги. Як і до тов. Сахна — жильця квартири № 5 по вулиці Леніна, 19 у м. Лебедині Сумської області. У нього вода зі стелі тече, стіна руйнується, а слюсар руками розводить: «Не знаю, що робити. Нехай вирішує начальство». А начальство одне твердить: «Знаємо!» Тому тов. Сахно добивається: «Вплиньте, будь ласка, на те начальство!»

Та повернімося ще до групового листа з Кривого Рога. В ньому відгук не лише особистої біди, а й громадянської стурбованості.

«Шановні товариші! — пишуть люди. — Ми боїмося зими! Хворіють наші діти. Хворіємо ми. Звідкіля ж підвищиться продуктивність праці, якщо нема умов проживання в квартирах?»

Це голос біди! А водночас голос докору й турботи про наші спільні соціальні проблеми!

— А ви його чуєте, цей голос?! — дозволимо й собі запитати службових осіб, причетних до цих бід.

Іван СОЧИВЕЦЬ.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Ось, приніс членські внески!..

Головний редактор Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО, П. ГЛАЗОВИЙ, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник), Ю. ІЩЕНКО (відповідальний секретар), Ф. МАКІВЧУК, Д. МОЛЯКЕВИЧ, М. ПРУДНИК, І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заступник головного редактора).

Журнал «Перец» № 4 (1262)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 18.01.88. Підписано до друку 02.02.88. БФ 03016. 70×108/8. Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2137650 прим. Зам. 0233.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА» © **Журнал «Перець» 1988 р.** Видається з січня 1927 року. Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції: **252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 446-84-21, 441-89-37, 441-89-38.**
Адрес редакции: **252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.** Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються. Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

ТЕМИ МАЛЮНКІВ ЦЬОГО НОМЕРА ПРИДУМАЛИ:

О. Коноваленко, Р. Друкман, А. Василенко, А. Костовецький, М. Вайсборд, М. Литвин, В. Мохов, В. Бондаренко, Є. Милутка, Л. Телятников, І. Новиков.

Відсканував Іван Толокньов,
опрацював Олег Леськів

http://perec-ua.livejornal.com

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

НЕЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

— Не здумайте приймати до інституту мого телепня! Я буду скаржитись!

— Як мені соромно цю премію отримувати! Адже самий брак жену.

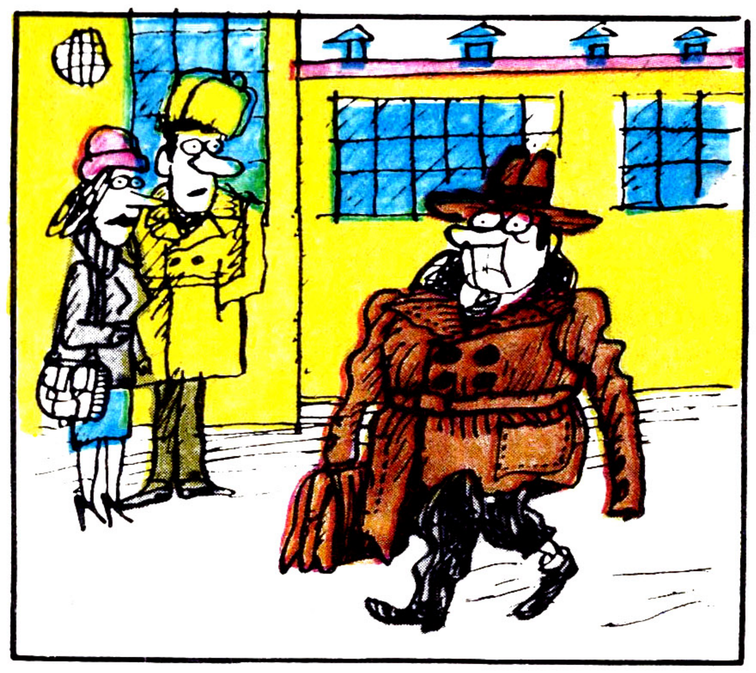

— Молодець наш директор! Принципово носить пальто своєї фабрики.

— Добровольці на скорочення штату,— крок уперед!

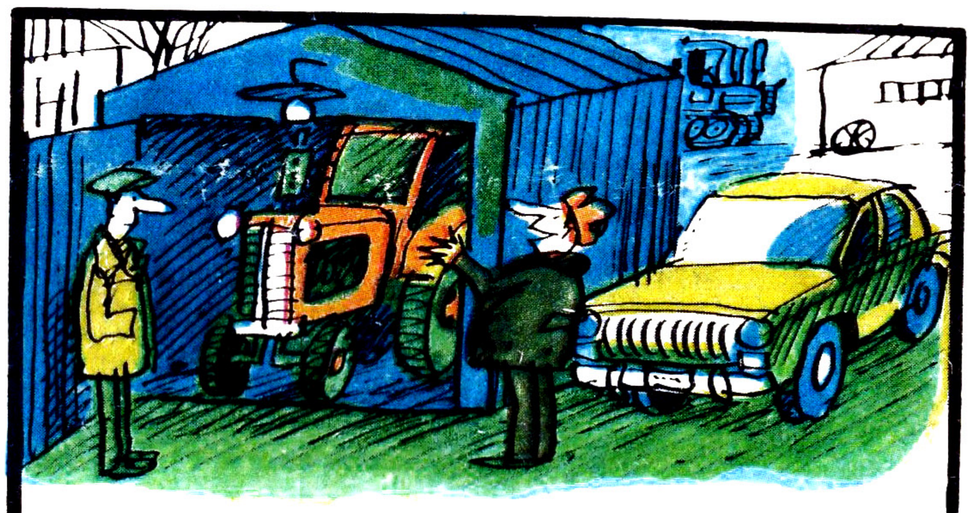

— Моя машина і надворі постоїть, головне, щоб колгоспна техніка добре перезимувала...

— Я — бюрократ, халуга і демагог! З такими, як я, нам не по дорозі!

— Маріє, ну продай самогону!
— Ні, я вже давно на соки перейшла...

— Доведеться закривати магазин: зовсім народ не ходить.